

پولیس زن

صاحب امتیاز:

ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت
امور داخله

مدیر مسوول:

سمونوال عتیق الله نیکمل ساعی

تحت نظر هیأت تحریر:

مروه امینی، سمونوال سید شفیع الله سادات،
سمونمل جمال ناصر بنوال، سمونمل جمشید
عزیز و دوهم څارن آزیتا رسولی

گزارشگر:

سجیه حسینی

برگ آرا:

طاهر پیمان

قانون منع آزار و اذیت زنان و اطفال:

ماده ی هفدهم:

هرگاه زن و طفل در اداره مورد آزار و اذیت قرار بگیرد، خود یا
نمایندگی قانونی او می تواند به کمیته ی مبارزه با آزار و اذیت زنان و
اطفال در اداره ی مربوطه، شکایت نماید.

نشانی: وزارت امور داخله - ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال - سرک هشتاد متره میدان هوایی کابل
شماره های تماس:

رییس هیأت: ۰۲۰۲۲۰۱۳۴۲

مدیر مسوول: ۰۲۰۲۵۶۲۶۴۵ / ۰۷۹۱۲۰۰۳۸۸

ایمیل: womenpolice14@gmail.com

”

خشونت علیه زن جرم بوده، هیچ کس حق ندارد در محل سکونت، اداره‌ی دولتی یا غیردولتی، مؤسسات، محلات عامه، وسایط نقلیه یا سایر محلات، مرتکب آن گردد، در صورت ارتکاب مطابق احکام این قانون مجازات می‌گردد.

“

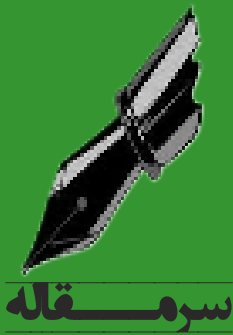
ماده چهارم قانون منع خشونت علیه زن

فهرست مطالب

سرمقاله

- ۶ متن سخنرانی وزیر امور داخله در نشست زنان در کمیته‌ی مشورتی زنان در عرصه‌ی امنیت (واسک)
- ۸ «هماهنگی میان نیروهای امنیتی و دفاعی منجر به انسجام بهتر شده است.»
- ۱۰ بنحینه پولیسو ته د نقدي امتیازاتو کوډ
- ۱۲ نجیبه؛ نخستین پولیس زن در جوزجان که مدال شجاعت دریافت کرد
- ۱۴ په ټولنه کې کارکوونکي ماشومان د کوچني فقر قربانيان
- ۱۶ رسیدن به صلح پایدار و واقعی بدون مشارکت زنان میسر نیست
- ۱۸ حضور زنان در صفوف پولیس؛ ضرورت مبرم جامعه است
- ۲۰ مشارکت سیاسی زنان؛ زنان امروز زنان بیست سال پیش نیستند
- ۲۲ «اگر اوضاع خوب باشد، تا ۵ سال آینده زنان میلیاردر خواهیم داشت.»
- ۲۴ په یوې ټولنې کې د ښځو لاسته راوړنې
- ۲۶ حضور پررنگه زنان ورزش کار در افغانستان
- ۲۸ اهمیت حضور زنان در صفوف نیروهای امنیتی کشور
- ۳۰ د ښځو مشورتی کمیټې د امنیت په برخه کې غونډه دایره کړه
- ۳۱ کاردهای ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال را مورد ستایش قرار داد
- ۳۲ همایش تحت عنوان؛ «صداک زنان براه دفاع از نظام جمهوریت» از سوک زنان در کابل برگزار شد
- ۳۴ خاطره، نمادی از شجاعت و قهرمانی!
- ۳۶ ښځه د ټولنې بنسټ ده
- ۳۷ نگاهی به چگونگی کار شیوه‌ی شورای حقوق بشر سازمان ملل و عضویت افغانستان در این شورا
- ۴۰ کود پرداخت امتیازات نقدی برای پولیس اناث
- ۴۲ سنگ تهادب لیلیه اناثیه، برای منسویین وکارمندان پولیس میدان هوایی بین‌المللی حامد کرزی گذاشته شد
- ۴۳ آگاهی دهی در مورد «حقوق بشر وحاکمیت قانون» برای منسویین میدان هوایی بین‌المللی حامدکرزی
- ۴۴ شعر بخوانیم
- ۴۶ حضرت بی بی عایشه رضی الله عنها
- ۴۸ برای کارمندان شماری ازحوزه‌های امنیتی پولیس کابل، در زمینه مسایل حقوق بشری آگاهی دهی صورت گرفت
- ۴۹ گمنامی از جنس لطافت و صبر؛ نگاهی به وضعیت زنده‌گی زنان روستایی

رعایت حقوق بشر در جامعه، مکلفیت هر فرد است

تلاش برای تأمین حقوق بشر امروزه در همه جوامع نه تنها به عنوان یک ارزش، بل به عنوان یک ضرورت مطرح است و همه‌گان برای رعایت این مهم خود را مسوول و مکلف می‌دانند. آن‌گونه که در اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر تأکید شده؛ حقوق بشر یک ارزش جهان‌شمول، سلب‌نشدنی و تفکیک‌ناپذیر است. دولت جمهوری اسلامی افغانستان نیز با توجه به روند جهانی‌شدن حقوق بشر و تعهدات بین‌المللی دولت‌ها در قبال اسناد بین‌المللی حقوق بشر، موازین حقوق بشر و تطبیق مفاد اعلامیه‌ی آن را در قانون اساسی خود درج کرده و متعهد به اجرای آن شده است؛ آن‌گونه که ماده‌ی ششم قانون اساسی افغانستان، دولت را به «ایجاد یک جامعه‌ی مرفه و مترقی براساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی، حمایت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تأمین وحدت ملی، برابری بین همه اقوام و قبایل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف کرده است.»

با این حال هرگاه از حقوق بشر در محافل و نشست‌های رسانه‌یی سخن به میان می‌آید، مساله‌ی حقوق زنان و جایگاه آنان در جامعه نیز مورد بحث قرار می‌گیرد. با وجودی که زنان افغانستان در دو دهه‌ی گذشته با حمایت دولت جمهوری اسلامی افغانستان و جامعه‌ی جهانی دست‌آوردهای چشم‌گیر داشته و امروزه حضور آن‌ها در سیاست و اجتماع به خوبی محسوس است، اما هنوز هم زنان افغان به حمایت و تقویت نیاز دارند تا به آنچه حقوق اصلی و برابرشان در جامعه است، به صورت اساسی به آن دست یابند. زنان افغانستان در زمان حکومت طالبان بیشتر از همه قربانی دادند و در حق‌شان ظلم روا داشته شد. چون هیچ حق و حقوقی در زنده‌گی شخصی خود نداشتند؛ به گونه‌ی که برخی‌ها از آن روزگار تحت عنوان «عصر زنده به گور شدن زنان افغان» روایت می‌کنند. افغانستان اما در دو دهه‌ی گذشته در زمینه‌ی تأمین و نهادینه شدن ارزش‌های حقوق بشری، به ویژه مشارکت زنان در بخش‌های مختلف راه پر پیچ و خمی را پیمود، امروزه هرگاه از حفظ دست‌آوردها سخن به میان می‌آید، دست‌آوردهای حقوق بشری و حقوق زنان در اولویت و صدر قرار دارد، اما در این میان متأسفانه هنوز هم خشونت علیه زنان از چالش‌های جدی و کلان‌ترین نقض حقوق بشری است که زنان افغان به آن روبه‌رو هستند. زنان افغانستان نه تنها در دوران طالبان، بل در دو دهه‌ی گذشته نیز به خاطر تأمین حقوق‌شان بهای زیاد پرداخته و هرازگاهی با خشونت نیز روبه‌رو بوده‌اند که عامل بخشی این خشونت‌ها، عرف ناپسند و باورهای سنتی مروج در جامعه پنداشته می‌شود که برای بیرون رفتن زنان از این مشکل و کاهش خشونت علیه آن‌ها، بخشی کلان جامعه‌ی افغانستان به آگاهی نیاز دارند، اما این کار تنها مسوولیت دولت نه، بل نهادهای جامعه مدنی، رسانه‌ها و فعالان مدنی نیز در این زمینه مسوولیت دارند که باید در حد توان به این مهم توجه نمایند. زنان افغان امروز دست‌آوردهای قابل ملاحظه‌ی در همه بخش‌ها دارند و حضور و تاثیرگذاری‌شان نیز در عرصه‌های سیاست و امنیت محسوس است.

حضور زنان در صفوف نیروهای امنیتی و فعالیت زنان پولیس در صفوف این نیروها از دست‌آوردهای کلان دولت افغانستان به حساب می‌آید که برای تقویت و افزایش آن، وزارت امورداخله تلاش فراوان انجام داده و برای حضور بیشتر زنان در صفوف پولیس ملی کشور در آینده نیز برنامه‌های کلانی روی دست دارد. ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله به رعایت مسایل حقوق بشری، در ارگان‌های پولیس همواره تلاش کرده تا زنانی که در صفوف این نیروها وظیفه اجرا می‌کنند، خود را مصون احساس نمایند و با اطمینان خاطر به وظایف‌شان ادامه دهند.

ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله به صورت پی‌هم با ارگان‌های مربوط به پولیس در تماس بوده و هم‌چنان از شماری قومندانی‌ها، قطعات و جزوات‌های پولیس در ولایت‌ها به‌شمول حوزه‌های امنیتی پولیس کابل، دیدن نموده و بر رعایت مسایل حقوق بشری و برابری در این اداره‌ها تأکید داشته است.

با این حال رهبری ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله از همه شهروندان کشور می‌خواهد که پولیس زن را مورد حمایت قرار داده و با نیروهای پولیس خود همکاری باشند، تا نظم در جامعه تأمین و پولیس بتواند وظیفه‌ی خود که همانا «خدمت‌گذاری به مردم» است را به صورت بهتر انجام دهد.

متن سخنرانی جلالتمآب مسعود اندرابی، وزیر امور داخله در نشست کمیته‌ی مشورتی «زنان در عرصه‌ی امنیت»

خانم‌ها، آقایان، مهمانان گرامی و اعضای همکار ماموریت حمایت قاطع در کابل، خرسندم که در یکی دیگر از نشست‌های زنان در کمیته‌ی مشورتی امنیتی اشتراک می‌کنم و میزبان شما هستیم.

حاضر گرامی؛ وزارت امور داخله طی نزدیک به دو سال گذشته دست‌آوردهای قابل ملاحظه‌ی در بخش‌های مختلف داشته است که بدون تردید مهم‌ترین آن توانمندسازی زنان افغانستان برای کار در سطوح مختلف پولیس ملی افغانستان است. مبتنی بر این دیدگاه نقشه‌ی راه پولیس زن در مشورت با نهادهای مستقل تدوین و به دست اجرا گذاشته شده است. این برنامه‌ی عمل ما را کمک می‌کند تا به مشکلات اساسی فراروی کار زنان در نهاد پولیس افغانستان رسیده‌گی گردد. تقویت و افزایش حضور زنان، انکشاف ظرفیت و توانایی آنان، حمایت از جایگاه زنان در پولیس، ترویج محیط کاری سالم از بنیادی‌ترین محورهای این نقشه‌ی راه است که پولیس ملی افغانستان تا ۲۰۲۴ آن را دنبال خواهد کرد.

خانم ها و آقایان؛ پولیس ملی افغانستان با توجه به نقش و تعامل گسترده‌ی آن با اقشار مختلف اجتماع، ادامه‌ی جنگ و خشونت، نتوانسته است به گونه‌ی لازم به مسوولیت‌های اساسی خود توجه کند، اما سعی ما در ایجاد تغییرات اساسی و فراهم‌آوری امکانات لازم برای زنان هم‌چنان ادامه داشته است. طی سال گذشته به معضل طولانی بودن زمان جلب و جذب که یکی از موانع برای حضور زنان در پولیس به حساب می‌رفت، نقطه‌ی پایان گذاشته شد. بدین منظور و سهل‌سازی این روند، طی مراحل قانونی و استقامت‌دهی مطابق لایحه‌ی وظایف و تکمیل کمبود در سقف تشکیلاتی، طرز‌العمل روند جلب و جذب را تهیه و اجرا نمودیم. اکنون این طرز‌العمل در کل پروسه‌ی جلب و جذب را ساده ساخته است.

هم‌چنان کمیت زنان طی دو سال گذشته در وزارت داخله افزایش چشم‌گیر داشته است؛ در حال حاضر ۴۰۶۴ تن زنان با یونیفورم مشغول انجام وظیفه اند، به همین گونه و براساس نقشه‌ی راه پولیس زن تا سال ۲۰۲۴ این رقم باید به ۱۰ هزار تن برسد که بست مطابق تشکیل برای حضور ۵ هزار زن در نظر گرفته شده است. حضور رقم زنان در بخش‌های ملکی و حمایتی نیز به طور قابل ملاحظه افزایش یافته است که شامل مرکز خدمات عامه، پیژنتون، مدیریت منابع بشری و تکنالوژی معلوماتی است.

حضار گرامی؛ حضور زنان در پولیس ملی صرفاً یک رقم نیست، آنان با کار پیگیر دوشادوش مردان در سطوح مختلف، کیفیت و ظرفیت لازم در ارایه‌ی خدمات و انجام مسوولیت‌ها را فراهم نموده اند. رقم زنان تحصیل یافته و آنانی که از اکادمی‌های جهانی فارغ شده اند در پولیس رو به افزایش است، هم‌چنان صرفاً در یک ماه گذشته به تعداد ۳۰۰ تن به دوره‌ی آموزشی لیسانس به معتبرترین دانشگاه افغانستان فرستاده شده اند و در سه ماه گذشته ۱۲۱ تن از زنان با مدرک ماستری و لیسانس برای تعدیل رتبه به این وزارت مراجعه نموده اند.

این تغییرات بدون ایجاد فضا و محیط کاری سالم و تداوم و تقویت آن، ممکن نبوده و نخواهد بود. از این‌رو طرح پالیسی‌ها با در نظر داشت حساسیت جنسیتی از گام‌های اساسی برای حضور زنان، مادران و متأهلان است که به گونه‌ی اساسی در تمام مراحل طرح، تدوین و اجرای پالیسی‌ها مدنظر است. مسأله‌ی دوم در این امر، رسیده‌گی به قضایای شکایت و آزار و اذیت زنان است که ایجاد مکانیزم و طرز‌العمل رسیده‌گی به شکایات از دست‌آوردهای عمده‌ی ما در این راستا است. برای من به عنوان مسوول، هیچ چیزی بیشتر از رسیده‌گی به شکایات زنان با حفظ حریمیت آن وجود نداشته است. همکارانم می‌دانند که به محض دریافت شکایتی، به آن پرداخته‌ایم.

قابل تذکر است که ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال با ایجاد هسته‌ی مرکزی در ۳۴ قوماندانی امنیه‌ی ولایات، واحدهای دومی را تحت عنوان مدیریت‌های حقوق بشر ایجاد نموده است که در رسیده‌گی به تمام شکایات منسوبین زن، حقوق و امتیازات آنان و حمایت از حضور آنان فعال است و به گونه‌ی مستقیم به رهبری وزارت گزارش می‌دهند. به همین ترتیب، امتیازات تشویقی چون کرایه‌ی خانه به متأهلان، پرداخت فیس دوره‌های تحصیلی، امتیاز شمولیت و امتیاز تجدید قرارداد ساتونکی‌ها و آموزگاران را نیز فراهم می‌کند.

وزارت امور داخله ضمن تجدید تعهدات خود در راستای فراهم‌آوری سهولت‌ها، فرصت‌ها، تقویت محیط کاری سالم و حمایت از حضور زنان در پولیس ملی افغانستان وعده می‌سپارد که به عنوان یک نهاد مسوول و پاسخگو تمام شرایط لازم از جمله سهل‌سازی بیشتر پروسه‌های جلب و جذب، فراهم‌آوری فرصت‌های کاری مطابق توانایی‌ها، ایجاد فضای امن و عاری از تبعیض و خشونت برای زنان را در مطابقت به نقشه‌ی راه پولیس زن و در روشنایی تعهدات دولت جمهوری اسلامی افغانستان در اعلامیه‌ها و کنوانسیون‌های جهانی حقوق بشری و زنان، عمل خواهد کرد.

و من الله توفیق

رییس جمهور در کنفرانس اصلاحات و تقویت نیروهای امنیتی: هماهنگی میان نیروهای امنیتی و دفاعی منجر به انسجام بهتر شده است

نجیب الله وردک رییس سکتور اصلاحات و خودکفایی امنیتی شورای امنیت ملی، مسعود اندرابی سرپرست وزارت امور داخله، احمد ضیا سراج سرپرست ریاست عمومی امنیت ملی و شاه محمود میاخیل معاون اول وزارت دفاع ملی از دیگر سخنرانان این کنفرانس بودند که ضمن پیشنهادهای مشخص، هر کدام به نوبه خود، به تقویت و اصلاحات در صفوف نیروهای دفاعی امنیتی تأکید کردند. آنان گفتند که در رابطه به نیروهای امنیتی و دفاعی، کدام تغییری در سیاست مالی حکومت نیامده است، اما ایجاد شفافیت در مصارف و ترتیب میکانیزم‌های مشخص و عملی بخاطر آوردن اصلاحات از اهداف عمده این کنفرانس می باشد.

مسوولان امنیتی متذکره گفتند که کنفرانس تقویت و اصلاحات در نیروهای امنیتی و دفاعی کشور، در زمینه‌های وضاحت مسوولیت‌های نهادهای امنیتی و دفاعی، به‌ترسازي روند آموزش و پرورش، افزایش تعهد و حمایت، جلوگیری از تورم تشکیلاتی، تعبیهی قوت‌ها به گونه‌ی بهتر، تحلیل واضح از سطح تهدیدات دشمن، آماده‌گی کامل برای وضعیت امنیتی آینده و مدیریت درست منابع، بحث می‌کند و برای آن، راه‌های حل و پیشنهادهای مشخص را ارایه می‌نماید.

داکتر حمدالله محب مشاور امنیت ملی ریاست جمهوری در صحبت‌های خود در این برنامه خطاب به نیروهای امنیتی گفت: «شما مالکان یک اداره نه، بلکه صاحبان

جلالت‌مآب محمد اشرف غنی رییس جمهوری اسلامی افغانستان، در کنفرانس اصلاحات و تقویت نیروهای امنیتی و دفاعی که در ارگ برگزار شده بود، اشتراک و سخنرانی نمود.

رییس جمهور در صحبت‌هایش در این کنفرانس ضمن این‌که قربانی‌های دوامدار نیروهای امنیتی و دفاعی را ستایش کرده، گفت: «در چند ساعتی که به وضعیت هلمند رسیده‌گی شد، نشان‌دهندهی ظرفیت بلند نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان می باشد.»

رییس جمهور غنی گفت که استعمال موثر قوه بسیار مهم است و به‌خاطر تعامل با شرایط جدید، نیاز به دیدگاه جدید می‌باشد.

او تأکید کرد که افغان‌ها برای حفاظت از استقلال، به یک نظام قانون‌مند نیاز دارند و این نظام با استعمال مشروع قوه، حراست می‌گردد.

رییس جمهور خطاب به مسوولان امنیتی، گفت: «ما تجارب خوبی در زمینهی جلوگیری از مصارف بیجا داریم و اصلاحات در تشکیلات یک ضرورت جدی است. منابع باید روی خط اول جنگ متمرکز شود و جلوگیری از مصارف بیجا ممکن می‌باشد.»

رییس جمهور کشور در اخیر سخنانش گفت که افزایش هماهنگی میان نیروهای امنیتی و دفاعی منجر به انسجام بهتر شده است، اما توجه بیش‌تر باید در این خصوص صورت گیرد و اصلاحات، تسهیلات بیشتر را در تصمیم‌گیری به میان می‌آورد.

و نیروهای امنیتی و دفاعی، گفت: «ما مشکلات را ارزیابی کرده ایم و روی این کار می‌کنیم که به‌خاطر حفاظت مردم، گام‌های مفید را برداریم.»

در این کنفرانس، **دگر جنرال جان دیدریک معاون ماموریت حمایت قاطع** با اشاره به دفع به موقع حملات دشمن در ولایت هلمند، از ظرفیت و توانایی نیروهای امنیتی و دفاعی به ویژه نیروهای هوایی ستایش کرده گفت که ماموریت حمایت قاطع به تجهیز، تربیت و مشوره دهی نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان متعهد می‌باشد.

افغانستان هستید. ظرفیت و توانایی‌های شما در دفع به موقع حملات دشمن در ساحات مختلف کشورستودنی و قابل قدر است.»

مشاور امنیت ملی، همچنان گفت که اکنون نیروهای امنیتی و دفاعی کشور بدون حمایت خارجی، ۹۶ درصد فعالیت‌های نظامی را انجام می‌دهند و در سال آینده این فیصدی به صد خواهد رسید.

آقای محب تصریح کرد: «هدف این کنفرانس این است که چگونه از توانایی‌ها و ظرفیت‌های خویش، به گونه‌ی مفید استفاده نماییم.»

حمدالله محب با اشاره به افزایش هماهنگی میان مردم

د کورنیو چارو وزارت، د بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو ریاست

ښځینه پولیسو ته د نقدي امتیازاتو کوډ

لومړۍ برخه

یاد کوډ ټولې هغه پالیسي گانې سره په یادې موضوع ملغا کوي او تر هغه پورې چې نوې پالیسي د دغه کوډ پرځای رامنځته کیږي د اجرا وړ ده او د پرداختونو ورکړه په بودیجه کې د لاسرسي وړ دي.

عمومي معلومات: یاد کوډ د نوي برحاله او جذب شویو ښځینه پولیسو ته د امتیازاتو د ورکړې د سازماندهي، کنترول او سیستماتیک کولو لپاره دی.

د یاد کوډ اصلي موخه چې په صراحت سره یې یادونه شوې د هغو همکارو اداراتو او اورگانونو چې د امتیازاتو د ورکړې پروسې کې مسوولیت لري د شفافیت ساتنې لپاره دی. دا سند د وروستي مسوول تر لاسلیک وروسته د لارښود سند په حیث کارېدلی شي. مالي او تمویل کوونکي سرچینې نه باید په هره برخه کې د ټاکل شوي استفاده کوونکو شمېر څخه زیاتې وکړي.

موخه، هدف:

د یادې برنامې اساسي موخه د افغانستان ملي پولیسو په صفوفو کې د مېرمنو استخدام، ساتنې او ډېروالی ده. په یاد کوډ (تشویقي کوډ) کې ټول شامل امتیازات د ښځینه پولیسو لپاره دي او همدارنگه د اجراء وړ دي.

تغییر، بدلون:

دا سند تر خاصو شرایطو لاندې د مسووله لوړ رتبه مقاماتو د تحریري او تغیر وړ مکتوب له لارې د بدلون وړ ده. یاد سند هر کال په عادي توگه د بیا کتنې لاندې وي.

د بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو ریاست:

دا ریاست د پرداختونو د اصلي سرچینې په توگه کولای شي په یاد سند کې د امتیازاتو د ورکړې لپاره شرایط او معیارونه وضع کړي.

همکارې ادارې او اورگانونه:

هره اداره، قطعه او ټول هغه اړخونه چې په دې سند کې یې یادونه شوې د اسنادو په تصدیق او ترتیب په ځانگړي توگه د هغو ټولو ښځینه پولیسو چې ملي صفوفو کې دندې اجرا کوي د قرار داد تجدید، عمومي امتیازاتو او فوق العاده اجرایی اسنادو د تصدیق، ارائې او ترتیب په برخه کې مسوول گڼل کیږي.

د امتیازاتو درلودونکي:

دا امتیازات یوازې هغو مېرمنو ته چې فعالانه په افغان ملي پولیسو کې دندې اجرا کوي محدودې دي او د ذکر طبقه له معرفي کیدو وروسته د امتیاز وړ گڼل کیږي.

د امتیازاتو نه درلودونکي:

افغانۍ له معاش پرته ورکول کيږي. ياد امتياز د نوي قرارداد ترلاسلېک او د جلب و جذب عمومي قومندانۍ له تصديق وروسته يوازې د يوځل لپاره د ورکړې وړ دی.

۳- د ښوونې او روزنې امتياز:

دا امتياز افغان ښځينه ملي پوليسو ته د ښوونې او روزنې لپاره ورکول کيږي تر هغو پورې چې خپله تحصيلي دوره بشپړه کړي.

هغه ښځينه ملي پوليسې چې په پوهنتونونو کې زده کړو باندې بوختې دي او په اوسط ډول ښه درجه ترلاسه کوي (کاري اصول يې د معيارونو سره يوشان وي) د سمسټر په پای کې له معاش او يو شمير نورو امتيازاتو سر بېره د مياشتې ۶۰۰۰ (شپږ زره) افغانۍ ورکول کيږي. ياد امتياز د هر سمسټر په پای کې ورکول کيږي.

د هغو ښځينه پوليسو لست چې په ياد امتياز کې شاملې دي بايد د امتياز ترلاسه کولو څخه مخکې د ښوونې او روزنې عمومي قومندانۍ لخوا تصديق شي. د خزانې سمسټر پرداخټونه چې د مالي کال په پای کې قرار مومي د نومرو او حاضريو د څېړلو لپاره د کافي وخت نه لرلو په خاطر هرځل د راتلونکي نوي مالي کال په پيل کې ورکول کيږي.

۴- د ښوونکي امتياز:

هغه شمېر ښځينه پوليسې چې د ښوونکي په حيث د اوږدو ساعتونو لپاره په يوې منطقيي يا نورو ښوونيزو ځايونو کې د پوليسو په ښوونې او روزنې بوختې دي د معاش او نورو امتيازاتو سر بېره هره مياشت ۸۰۰۰ (اته زره) افغانۍ ورکول کيږي.

هغه ښځينه پوليسه چې د ښوونکي يا مربي د معاونې په توگه دنده پرمخ وړي او د لنډ وخت لپاره د مربي د شتون په خاطر د پوليسو منطقيي يا اصلي ښوونيز مرکز کې ټول وخت دنده اجرا کوي، له معاش او نورو امتيازاتو سر بېره هره مياشت ۸۰۰۰ (اته زره) افغانۍ د مربي په شتون کې ترلاسه کوي.

هغه ښځينه پوليسې چې د مربي معاونې په توگه د ټاکلي وخت لپاره د پوليسو په ښوونيز مرکز کې دنده اجرا کوي د معاش او نورو امتيازاتو سر بېره هره مياشت ۴۰۰۰ (څلور زره) افغانۍ ترلاسه کوي.

د هغو ښځينه پوليسو لست چې په ياد امتياز کې شاملې وي بايد مخکې له امتياز ترلاسه کولو څخه د ښوونې او روزنې عمومي قومندانۍ لخوا تصديق او تائيد شي. دا پرسونل بايد په اوصولو او استندرد برابر او د مربوطه قومندانۍ منسوب وي.

الف: ملکي او قراردادي پرسونل له ياد امتياز څخه برخمن نه دي.

ب: هغه ذکور طبقه چې د ښځينه پوليسو په ملاتړ کې ونډه نه لري.

ج: هغه ښځينه پوليسې چې په احتياطي برخه کې دندې اجرا کوي.

په لاندې هوکړه ليک کې لس ډوله امتياز په نظر کې نيول شوي دي:

۱- د استخدام امتياز:

دا امتياز ۴۵۰۰۰ (پنځه څلوېشت زره) افغانۍ له معاش سره هغه ښځينه پوليسو ته چې نوې په افسري، ساتنمن او ساتونکي رتبه کې مقرريږي، دی. په هغو ولاياتو لکه: بادغيس، غور، هلمند، کندهار، کاپيسا، خوست، کنړ، لغمان، لوگر، ننگرهار، نورستان، پکتیکا، پکتيا، پنجشير، پروان، ارزگان، بغلان او زابل چې پکې د ښځينه پوليسو استخدام ستونزمن ده ۶۰۰۰۰ (شپېته زره) افغانۍ له معاش پرته امتياز ورکول کيږي.

دا پيسې هغو پوليسو ته چې لومړنۍ زده کړې يې پای ته رسولي او خپل درسونه د ۲۰۱۶ ميلادي کال د ډسمبر ۲۲ يا ددې څخه وروسته يې پيل کوي محدودې دي.

د جلب و جذب عمومي قومندانۍ، د راپورونو تصديق، راتلول او د بانکي معلوماتو وړاندې کولو ته ښځينه ساتونکي استخدام کيدای شي. همدارنگه د پېژنتون عمومي رياست، د راپورونو تصديق، د راتلولو مسؤل او د بانکي معلوماتو ارائه کولو ته ښځينه ساتنمن او افسر استخدام کيدای شي.

د ولاياتو پېژند مديریتونه او د جلب و جذب قومندانۍ مکلفې دي؛ ترڅو خپل راپور په ټاکلي وخت چې په ياد کوډ کې ورته ذکر شوی د پېژنتون عمومي رياست او د جلب و جذب عمومي قومندانۍ ته وړاندې کړي چې د تصديق او تائيدې څخه وروسته د بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو رياست ته سپارل کيږي. د هر فارغ شوي زده کوونکي د امتيازي معاش اسناد په شپېتو ورځو کې ارائه او له فراغت يا د زده کړې له پای ته رسولو وروسته بشپړ معاش ورکول کيږي.

د هغو دولتي او شخصي پوهنتونونو زده کوونکي چې له فراغت څخه وروسته افغان ملي پوليسو سره يوځای کيږي له ياد امتياز څخه برخمن دي.

۲- د قرارداد نوي کولو امتياز:

افغان ملي پوليسو ته چې ساتونکي دي غواړي چې خپل درې کلن قرارداد نوی کړي؛ ۳۰۰۰۰ (دېرش زره)

نجیبه؛

نخستین پولیس زن در جوجان که مدال شجاعت دریافت کرد

منبع: نشانه

پدر نجیبه نیز پس از مدتی به مشورت دخترش سلاح خود را بر زمین گذاشت و از جنگ دست کشید. نجیبه نور دلاوری دختر بزرگ خانواده است. او به «خبرگزاری نشانه» گفته: «اگر خود را به دست سرنوشت می سپردم، به احتمال زیاد برادرم نیز اکنون یکی از جنگجویان گروه طالبان بود.» خانم دلاوری در شش سال گذشته در کنار خانواده اش به موفقیت های زیادی دست یافته است. او برای آموزش های مسلکی - نظامی به کشور ترکیه رفت و در شش سال گذشته از سربازی به افسری ارتقا کرد. اکنون تازه ترین دستاورد او دریافت مدال افتخاری «شجاعت» است که از سوی ریاست جمهوری برایش داده شده است. خانم نجیبه در بخش های مختلف فرمان دهی پولیس ولایت جوجان وظیفه اجرا کرده است. او از این پیش مسوول حل خشونت های خانواده گی در مدیریت مبارزه با جرایم جنایی پولیس ولایت جوجان بود و اکنون به سمت سرپرست دفتر آمریت امنیت ولایت جوجان وظیفه

نجیبه نور دلاوری، نخستین پولیس زن در ولایت جوجان است که از سوی ریاست جمهوری کشور مدال افتخاری «شجاعت» را دریافت کرده است. خانم دلاوری پیش از پیوستن در صفوف پولیس خانواده اش را از ساحه ی زیر حاکمیت طالبان بیرون کشید. پدر خانم دلاوری نیز پیش از این در صفوف طالبان می جنگید، اما اکنون دست از جنگ کشیده است.

نجیبه نور دلاوری شش سال پیش با شش خواهر، برادر و مادرش از ولسوالی قوش تپه ی ولایت جوجان از زیر سایه ی حاکمیت گروه طالبان به شهر شبرغان، مرکز ولایت جوجان آمد. او در نخستین روزهای اقامتش در جوجان به صفوف پولیس پیوست و کارش را به عنوان سرباز در فرماندهی پولیس ولایت جوجان آغاز کرد.

سربازی نجیبه نور دلاوری به زمانی بر می گردد که پدرش هنوز جزو از جنگجویان گروه طالبان در ولسوالی قوش تپه بود. اما خانم نجیبه در شهر شبرغان تصمیم گرفت تا سرنوشت خانواده اش را طور دیگری رقم بزند.

اجرا می‌کند. او گفته که در چهار ماه گذشته کارهای ناتمام زیادی را به عنوان سرپرست دفتر آمریت امنیت جوزجان انجام داده است که از جمله صدور جلب برای مجرمانی است که در چندین سال گذشته بنابر دلایل ناروشنی، صادر نشده است. خانم دلاوری تصریح کرده که در بخش جرایم جنایی پرونده‌های زیادی را تکمیل کرده است و از همین رو، به عنوان نخستین پولیس زن در جوزجان مدال افتخاری شجاعت به او اعطا شده است. لومپری خاړن نجیبه نور دلاوری خوش حال است از این که جزو از افسران پولیس ولایت جوزجان به شمار می‌رود.

«از طریق رسانه‌ها به عنوان یک پولیس با مسوولیت با مردم نزدیک شدم و حالا مردم به من احترام می‌گذارند.» به گفته‌ی او، هیچ گاهی در شهر و یا شبکه‌های اجتماعی از سوی مردم توهین نشده است. اما این روایت این گونه نیست که برای نجیبه هیچ چالشی وجود نداشته باشد. او بارها از سوی مخالفان مسلح دولت تهدید به مرگ شده است. نجیبه نور دلاوری توضیح می‌دهد که مخالفان مسلح دولت او را با تماس‌های پیهم تهدید به مرگ کرده‌اند. او اما هیچ گاهی از انجام وظیفه شانه خالی نکرده است. خانم دلاوری توضیح می‌دهد که حتی شکایتش را نیز به گونه‌ی رسمی نزد هیچ نهادی ثبت نکرده است. او نمی‌خواهد با این تهدیدها از کارش دست بردارد و یا برای بیرون شدن از کشور برای خود پرونده بسازد.

این سرباز زن اضافه می‌کند که همانند زنان دلیر دیگری در افغانستان باقی خواهد ماند و بنابر لزوم دید وزارت امور داخله در هر گوشه‌ی کشور به مردم خدمت خواهد کرد. خانم دلاوری نیز مانند بیشتر شهروندان کشور خواهان برقراری صلح است و از جنگجویان گروه طالبان می‌خواهد که دیگر شهروندان کشور را به قتل نرسانند. او منتظر نتیجه‌ی گفت‌وگوهای صلح میان دولت افغانستان و گروه طالبان در قطر است.

خانم دلاوری آرزو دارد به عنوان یک افسر پولیس در دورترین نقطه‌ی کشور وظیفه اجرا کند. او اکنون وظیفه‌اش را با رویای رسیدن به کرسی فرماندهی پولیس به پیش می‌برد. خانم دلاوری به این باور است که روزی برای نخستین بار به عنوان یک پولیس زن، فرمانده پولیس یکی از ولایت‌های کشور برگزیده خواهد شد. او اما باور دارد که باید بیشتر و صادقانه‌تر

کار کند تا خودش را به موفقیت‌های بیشتر نزدیک بسازد. مسوولان پولیس در جوزجان از کار و فعالیت خانم دلاوری ابراز خرسندی کرده می‌گویند، او قابل افتخار است و مستحق مدالی است که ریاست جمهوری کشور برایش اعطا کرد.

مسعود ندیم، سخنگوی پولیس ولایت جوزجان گفته، رهبری پولیس ولایت جوزجان نجیبه نور دلاوری را مستحق مدال افتخاری شجاعت می‌داند. او تأیید می‌کند که ریاست جمهوری این مدال را به پاس خدمات و اجرای وظیفه‌ی صادقانه به این خانم اهدا کرده است و او نخستین پولیس زن در ولایت جوزجان است که مدال افتخاری شجاعت را دریافت می‌کند.

این در حالی است که نجیبه نور دلاوری تنها زنی نیست که در صفوف نظامی وظیفه اجرا می‌کند. هم‌اکنون نزدیک به ۸۰ زن دیگر در بخش‌های مختلف فرماندهی پولیس ولایت جوزجان وظیفه اجرا می‌کنند.

په ټولنه کې کارکوونکي ماشومان د کوچني فقر قربانيان

خبريال: سجه حسيني
ژباړه: محمد صابر ژمن

وکولای شي خپلې کورنۍ ته یوه مړۍ ډوډۍ پیدا کړي. زیاتره له دې ماشومانو څخه د کورنۍ په مصارفو کې ونډه یا هم ځینې یې د کورنۍ سرپرست نه لرلو له امله د کور ټول مصارف په غاړه لري. د کار او ټولنیزو چارو وزارت په اعلامیه کې راغلي چې (افغانستان چې یو جنگ ځپلی او غریب هیواد دی طبیعتاً پکې د آسیب پذیره ماشومانو گراف لوړ ده. د تخمیني خپرڼو پر بنسټ ۳.۷ میلیونه ماشومان په هیواد کې له ښوونځي بې برخې دي چې نږدې پنځوس فیصده یې په کارکوونکي ماشومانو تبدیل شوي دي.)

د کار او ټولنیزو چارو وزارت ویاند عبدالفتاح احمدزی د ښځینه پولیسو مجلې ته وایي: افغانستان یو جنگ ځپلی او غریب هیواد دی. د امنیت نشتون ددې لامل شوی؛ ترڅو د فقر گراف لوړ شي. د زیاترو کورنیو سرپرستان په جنگ کې وژل شوي، چې بلاخره ماشومان یې مجبور شوي

پراختیایي هیوادونه له ځینې ستونزو لکه فقر، د امنیت نه درلودل، بیکاري او نورو جدي ستونزو سره مل دي، چې یادو ستونزو ته یوازې لویان؛ بلکې ماشومان او ښځې چې د ټولني زورېدونکي قشر بلل کېږي، هم تر تاثیر لاندې راوستي دي.

یادې ستونزې زموږ هیواد کې هم موجودې دي چې افغانستان په منطقه کې د کارکوونکو ماشومانو لویه برخه له ځانه سره لري. د کارکوونکو ماشومانو ستونزه یو له مهمو اندېښنو څخه ده چې د افغانستان لویه برخه تشکیلوي. کارکوونکي ماشومان هغه څوک دي چې د نامناسب کورني وضعیت، اقتصادي او ټولنیزو شرایطو له امله شپه او ورځ د خپل ژوند ځینې ساعتونه سرکونو کې په کارکولو سره تېره وي چې ځینې یې اړ دي مجبورا شاقه او سخت کارونه ترسره کړي. زیاتره یې حتا شپې تر ناوخته د ۱۰ (لس) افغانۍ لپاره کار کوي؛ ترڅو

کوي او فيروز اسپند دود کوي؛ ترڅو وکولای شي له دې لارې د يوې مړې ډوډۍ پيسې لاسته راوړي. فيروز داسې وايي: زه غواړم چې په راتلونکي کې ښوونکی شم؛ مگر پلار مې وايي چې څه! اسپند دود کړه؛ ترڅو د کور خرڅ مو برابر شي. زه د ورځې پنځوس يا شپيته افغانۍ کار کوم. په کرايي کور کې ژوند کوو. له کور څخه تر کار ځايه په موټر کې راځم چې نيمې پيسې مې په کرايه کې ځي. **د کار او ټولنيزو چارو وزير بشير احمد** ته ينج د بې سرپرسته ماشومانو په برخه کې د خپلو فعاليتونو په اړه داسې وايي: موږ د بې سرپرسته او د يتيمانو ماشومانو لپاره د اوسېدو ځای، خوارکي توکي، تعليم، تفريحي او تاريخي ځايونو ته د وړلو لپاره امکانات برابرې وو. په ځانگړي توگه له ۱۸ کلنو څخه ښکته د بې سرپرسته انجونو لپاره د جنسيتي نابرابري په اړه آگاهي او معلومات ورکول کيږي. د وزير مشاور عبدالفتاح وايي: موږ د بې سرپرسته ماشومانو لپاره امن کورونه برابر کړي لکه روزنتونونه، اوسمهال په دې روزنتونو کې له موږ سره تر ۱۰۰۰۰ (لس زره) پورې بې سرپرسته ماشومان شتون لري؛ ترڅو چې ۱۸ کلنۍ ته ورسېږي. ترهغه وخت پورې ټولې برنامې لکه ښوونځي، انگليسي ژبه، کمپيوټر، روغتيايي مسایل او نور امکانات ترسره کيږي.

افغانستان يوازينۍ هيواد دی چې د کارکوونکو ماشومانو گراف يې لوړ دی. سره له دې چې ځينې روزنتونونه موجود دي؛ مگر بيا هم زيات شمير ماشومان د ښار په سرکونو کې کار کولو باندې بوخت دي.

سرکونو ته د کارکولو لپاره ووځي. بد بختانه اوسمهال ۱.۲ ميليونه کارکوونکي ماشومان په هيواد کې شتون لري چې د انجونو په نسبت د هلکانو شمير زيات دی. ۹ کلن شمير چې د امنيت نشتون له کبله ننگرهار څخه کابل ته راغلی مجبور شوی؛ ترڅو د کابل په سرکونو کې کارکولو ته مخه کړي هغه وايي: ننگرهار کې مو ژوند ډېر ښه وو، ښوونځي ته تللو، فوټبال مو گاو؛ مگر کابل ته چې راغلو هرڅه تغيير شول. پلار مې په انتحاري کې شهيد شو، اوس زه او خور مې مجبور يو پلاستيک خرڅ کړو؛ ترڅو خپلې کورنۍ ته نفقه پيدا کړو. کاش کابل ته نه راتلو دلته مو ژوند خراب شو. خپل ښوونځي او ملگرو پسي خفه شوی يم.

په هيواد کې کوچني انجونې او هلکان په کار بوخت دي، په دقيق ډول دا چې څومره هلکان او څومره انجونې دي معلومات نشته. دا ماشومان په زياتره کارونو لکه: گدايي، بټ رنگول، اسپند دود کول، موټر پاکول، د ښار په جادو کې موټرو ته د سوارۍ لپاره د غږ کولو او نورو سختو کارونو باندې بوخت دي.

په پيل کې له خپل مور او پلار سره گدايي لپاره سرکونو ته وځي؛ ترڅو خلک د ماشومانو په ليدلو سره يې مور او پلار ته پيسې ورکړي، وروسته له هغه چې سن يې ډېر شي په يوازې ځان گدايي ته مخه کوي.

۸ کلن انصاري چې د ښوونځي په دويم ټولگي کې دی. له خپل پلار سره د کابل په پل سرخ جاده کې بټ رنگولو باندې بوخت دی وايي: زه درې خویندې لرم. پلار مو يوازې خرڅ نشي پوره کولی. زه هم مجبور يم کار وکړم. د کور خرڅ په ما هم راغلی دی. روزانه پنځوس تر سلو افغانيو کار کوم. په همدې پيسو ډوډۍ پيدا کوم او پلار مې د کور کرايه د باروړونکي کراچۍ څخه پيدا کوي.

اوسمهال د کارکوونکي ماشومانو گراف لوړ دی چې د دولتي نهادونو ترڅنگ يو شمېر شخصي مؤسسې د دغو ماشومانو ستونزو ته د رسونې لپاره په فعاليت بوختې دي.

د کار او ټولنيزو چارو وزارت وياند ښاغلی احمدزی وايي: واقعيت کې موږ ډېر نهادونه درلودل چې د دغو ماشومانو په برخه کې يې کار کاوه. موږ د هغو جواز لغوه کړ؛ ځکه چې دغو نهادونو يوازې له دې نوم څخه امتياز ترلاسه کاوه؛ مگر عمل کې يې څه نه اجرا کول. له همدې سره په افغانستان کې د ماشومانو څخه د ملاتړ مؤسسه (Save the children) په خپله رسمي نشر شوې بيانیه کې وايي: نږدې دوه ميليونه ماشومان په زور سره کار ته مجبور شوي. مؤسسه ټينگار کوي چې دولت بايد د ماشومانو خونديتوب په موخه هغوی ته د کار لپاره آرامه او بې ضرره چاپېريال برابر کړي. نړۍ وال بايد په افغانستان کې پانگونه وکړي؛ ترڅو دا ماشومان له ستونزو څخه وژغوري.

فيروز يو له دې ماشومانو څخه دی چې غواړي ښوونځي ته لاړ شي؛ مگر د بد اقتصادي وضعيت له امله نشي کولای. هغه څلور وروڼه لري چې پلار سره پنچرگيري

◆ سمیه حکمت پساکوهی

رسیدن به صلح پایدار و واقعی بدون مشارکت زنان میسر نیست

شرایط زنان، دستیابی به توسعه برای هیچ کشوری میسر نخواهد بود. هم‌چنین واقعیات موجود در بسیاری از جوامع نشان از آن دارد که با وجود اعلامیه‌ها و بیانیه‌ها و تأسیس نهادها و سازمان‌های مختلف در تحقق حقوق زنان و با وجود هزینه‌های قابل توجه، زنان از مسایل و مشکلات ناشی از فقر اقتصادی و فقر فرهنگی در رنج هستند. یکی از شاخص‌های تأثیرگذار بر مشارکت سیاسی و اقتصادی زنان، آموزش و توانمندسازی آنان است. به هر میزان که روی آموزش و مهارت‌آموزی زنان برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری شود، اثر مستقیم و غیرمستقیم بر رشد و انکشاف اقتصادی و سیاسی کشورها دارد.

خوش‌بختانه در ۱۹ سال گذشته در افغانستان، توجه خاص از جانب دولت و نهادهای بین‌المللی در قسمت نقش دادن به زنان، سرمایه‌گذاری روی برنامه‌های آموزشی برای زنان، زمینه‌سازی برای حضور پر رنگ زنان در سطوح مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی شده است. ایجاد وزارت امور زنان، در کنار رسیدگی به مشکلات روزمره، به ارتقای ظرفیت آنان نیز کمک کرده است. زنان امروز افغانستان در ستیج‌های ملی و بین‌المللی درخشش ویژه پیدا کرده‌اند و صدای زنان افغان با توجه به چالش‌های که در برابر آنان وجود دارد، از صداهای شنیدنی برای زنان

امروزه در ادبیات و فرآیند توسعه، برای دستیابی به توسعه‌ی اقتصادی حضور و نقش فعال زنان در حوزه‌های اقتصادی بسیار با اهمیت است. توسعه‌ی یک اجتماع حاصل مشارکت همه‌ی اقشار جامعه، به ویژه زنان است و این مشارکت نیز در گرو توجه به نیازها و مسایل و یافتن راه‌هایی برای حل آن‌ها است. به تعبیر دیگر می‌توان گفت که ارزش‌های اصلی توسعه را در ارتقای کیفیت زندگی و توانمندسازی زنان و مردان در تأمین نیازهای اساسی در جهت رفع اختلافات طبقاتی در جامعه، رشد آگاهی عمومی، اعتماد به نفس و اعتقاد عامه مردم به اهداف توسعه و حفظ امنیت و آزاده‌گی باید جستجو کرد. از این رو رویکرد جنسیتی و افزایش فرصت‌های عمومی برای نقش‌آفرینی و مشارکت اجتماعی زنان در توسعه اقتصادی و نیز حوزه‌های برنامه‌ریزی برای پیشرفت‌های اقتصادی - سیاسی را می‌توان مطرح کرد. موقعیت زنان در جامعه عمیقاً تحت تأثیر شرایط و سطوح توسعه در کشورها است. زنان هرچه نقش بیشتری در سطوح تصمیم‌گیری‌ها داشته باشند، رشدت انکشاف در آن کشورها سریع‌تر و شکاف جنسیتی کمتر است. از این رو بهبود وضعیت زنان جزو الزامات اصلی در بهبود شاخص‌های توسعه در هر جامعه است. به عبارتی، بدون توجه به

بسیاری از کشورها است.

ما در روزگاری زنده‌گی می‌کنیم که نمی‌توانیم بدون زنان که نیم پیکر از جامعه هستند، مسیر منتهی به اهداف مان را ببیمیم. بنابراین، نمی‌توانیم حضور و نقش زنان را صرفاً در نهادهای آموزشی و تحصیلی محدود کرد، بلکه چشم انداز زنان افغانستان، امروزه اگر برابر با مردان نیست، دستکم کمتر هم از مردان نیست. طوری که کشورهای دیگر جهان نیز نتوانسته‌اند حضور زنان را فقط در این حوزه‌ها محدود کنند. و وقتی هم که به مسایل خشونت‌ها، جنگ‌ها و رسیدن جوامع به صلح پس از سال‌ها منازعه در تاریخ بشر پرداخته شود، یک نکته به درستی روشن است که زنان نقش اساسی را در پایان دادن به این نبردهای خونین و استقرار صلح داشته‌اند. حضور زنان در بعضی کشورهای جهان به ویژه در سطوح رهبری ثابت ساخته که میزان کارآمدی مدیریت شان نسبت به مردان مؤثر تر بوده است. در اوج بحران جهانی کرونا و ویروس در جهان، کشورهای که از عهده مدیریت این اپدیمی جهانی برآمدند، کشورهای بودند که رهبری آن‌ها به دست زنان بوده است. این کشورها اضافه بر داشتن امکانات بهداشتی مناسب، با رهبری زنان در بهترین وضعیت مدیریت کرونا قرار دارند.

بنابراین، افغانستان با توجه به درگیری و خشونت‌های چند بعدی که دارد، نمی‌تواند به پایان این داستان خونین برسد؛ الی این که زنان نقش کلیدی را در نهادهای مختلف که مسوولیت پیشبرد جنگ و صلح کشور را بدوش دارند، بازی نکنند. شواهد و تجربه نشان می‌دهد که حس سرزمین دوستی، مردم دوستی و صلح خواهی زنان افغانستان در تناسب به مردان این سرزمین به مراتب بیشتر است. مذاکرات صلح میان دولت افغانستان و گروه طالبان در دوحه قطر، به این مساله صحنه می‌گذارد که این حس در زنان افغانستان فوق العاده زنده است. هم‌چنان حضور زنان در سطوح رهبری نهادهای امنیتی،

از دیگر استدلال‌های است که این دیدگاه را در وجود ما تقویت کرده است.

حضور خانم حسنا جلیل، در سمت معینیت وزارت امور داخله جمهوری اسلامی افغانستان و خانم منیره یوسف‌زاده، در سمت معینیت وزارت دفاع ملی، از دیگر نمونه‌های برجسته برای بیان این مدعاست.

به رغم این فرصت‌ها اما بازهم مشکلاتی وجود دارد که از آمدن زنان افغان به صحنه جلوگیری می‌کند. به نظر می‌رسد که این مشکلات چند وجهی است. یک بخش آن فرهنگ حاکم بر زنده‌گی مردم افغانستان است که فرصت حضور و فعالیت زنان در چرخه تولید انواع کالاها را می‌گیرد که در حال حاضر، به لطف دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و توجه نهادهای ملی و بین‌المللی شاهد کم‌شدن سایه این باور از زنده‌گی زنان هستیم. بخش دوم این مساله که تلاش می‌کند از حضور زنان در زمینه‌های مختلف کاری بکاهد، خود زنان و باورهای زنانه‌ای آن‌ها نسبت به زنده‌گی روز مره است. به عبارت دیگر اگر در پاره‌ای از موارد اگر دولت، فرهنگ حاکم بر زنده‌گی شهروندان و نهاد خانواده مقصر باشد، در پاره‌ای از موارد خود زنان تقصیر دارند. در وجود زنان افغان یک نوع ترس است که آن‌ها را از رفتن به سوی خود ارادیت باز می‌دارد و این ترس ریشه در چهل سال جنگ دارد که بخشی اعظم آن در مورد چگونگی حضور زنان در جامعه بوده است. گروه‌های جزم‌اندیش، با ایجاد قرأت‌های تنگ نظرانه در چهار دهه‌ی پسین، این ترس را در وجود زنان تقویت کرده‌اند. حالا نسل جوان افغانستان اعم از زنان و مردان، ضمن عمل کردن به مسوولیت‌های روزمره‌ی شان، باید در تلاش برای تقویت قرأت اصلی از اسلام، فرهنگ کهن‌بنیاد که به برابری حق زن و مرد دارد، باشند. بی تردید بازگشت به چنین باوری که ریشه در تاریخ طولانی و پر بار افغانستان دارد، نیازمند تلاش‌های پیگیر همه‌ی ما است.

حضور زنان در صفوف پولیس؛ ضرورت مبرم جامعه است

◆ وحیده اچکزی

این ولایت مصدر خدمت به جامعه‌ی خویش است. او در مصاحبه‌ی به «بی بی سی» گفته است: «رضایت مردم و این که زن‌ها در ادارات و عملیات‌ها با حضور پولیس زن احساس راحتی می‌کنند، او را به ادامه کارش امیدوار کرده است.»

تنها ساجده وصال نیست که افتخار اجرای وظیفه در صفوف نیروهای پولیس و خدمت به مردم خود را دارد، بل صدها زن افغان امروزه دوشادوش برادران‌شان مصروف خدمت به مردم و تأمین امنیت جامعه‌ی خویش هستند. دسترسی برابر نیروهای پولیس زن به آموزش‌های تخصصی و ایجاد فرصت‌های برابر و برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه‌ی حقوق بشر و حقوق زنان از برنامه‌های بوده که وزارت امورداخله‌ی کشور طی سال‌های گذشته برای افزایش و توانمندسازی پولیس زن انجام داده و با عملی شدن این برنامه‌ها زنان پولیس توانسته‌اند آن‌گونه که مردم انتظار دارند در تأمین امنیت نقش موثر ایفا نمایند.

رهبری وزارت امور داخله همواره تأکید کرده است که در پهلوی فراهم نمودن زمینه‌ی آموزش‌های مسلکی به پولیس زن، ایجاد محیط سالم کاری برای نیروهای پولیس زن نیز از اولویت‌های کاری این وزارت قرار دارد تا آن تعداد از زنانی که به صفوف پولیس می‌پیوندند، با

بدون شک یکی از نیازهای حیاتی برای رسیده‌گی به جرایم و اجرای عدالت، برابری و فضای زمینه‌ساز اعتماد بیش‌تر میان مردم و پولیس، استخدام نیروهای پولیس زن در صفوف نیروهای دفاعی و امنیتی به ویژه در صفوف پولیس می‌تواند باشد. این کار همان گونه که در دو دهه گذشته با افزایش زنان در صفوف پولیس ثابت ساخته، از یکسو برابری و مشارکت زنان در صفوف این نیروها را به وجود آورده و از جانب دیگر نیز سبب تأمین بیشتر عدالت در جامعه شده است.

خوشبختانه دولت افغانستان با سعی و تلاش در زمینه‌ی استخدام، آموزش، بازآموزی و حمایت از نیروهای پولیس زن در کشور طی سال‌های گذشته همت گماریده، شماری زیادی از زنان را نه‌تنها در کابل پایتخت، بل در گوشه و کنار و در دورترین مناطق افغانستان در صفوف نیروهای امنیتی جذب نموده که این اقدام سبب اعتماد بیشتر مردم به نیروهای امنیتی شده و خانم‌ها با اعتماد بیشتر در موجودیت پولیس زن می‌توانند در بیرون از خانه به کارهای خویش ادامه دهند.

ساجده وصال یکی از خانم‌های است که حدود ده سال پیش در ولایت جوزجان در شمال افغانستان یک‌جا با شوهرش وحید وصال به صفوف نیروهای امنیتی پیوست. از آن زمان تاکنون در راستای تأمین امنیت مردم

اطمینان خاطر به وظایف شان ادامه دهند. طارق آرین، سخنگوی وزارت امور داخله می‌گوید که این وزارت برای جذب، تربیت و آموزش زنان، در بخش رهبری و رزمی نیروهای امنیتی برنامه دارد و برای زنان فرصت‌های بیشتری را در نظر گرفته است.

گفتنی است که نخستین پولیس زن افغان در سال ۱۹۶۷ آغاز به کار کرد و سه سال پس زنان توانستند که حق رای دهی به دست آورند. در سال ۱۹۹۶ در زمان حکومت طالبان، پولیس زن از خدمت در صفوف این نیروها منع شدند. اما در سال ۲۰۰۵ میلادی ۱۸۰ زن جذب پولیس شدند، در حالی که شمار نیروهای پولیس در همان سال به ۳۵ هزار نفر می‌رسید. در سال ۲۰۱۳ تعداد نیروهای پولیس زن در افغانستان به ۱۵۰۰ نفر رسیده، اما در حال حاضر بر بنیاد معلومات وزارت امور داخله، از مجموع ۱۵۰ هزار نیروی پولیس، ۱۶ درصد آن را زنان تشکیل می‌دهند که در بخش‌های غیرنظامی و نظامی در این وزارت وظیفه اجرا می‌کنند.

آگاهان نظامی به این باور اند که مهم‌ترین عاملی که می‌تواند به امنیت یک جامعه کمک نماید ایجاد اعتماد و همکاری متقابل میان پولیس و جامعه است. وقتی پولیس موفق است که جامعه را با خود داشته باشد و همه اقشار جامعه از استاد دانشگاه گرفته تا مامور تنظیم شهرداری این احساس را داشته باشند و احساس مسوولیت کنند که پولیس فرزند همین جامعه است، ولو به پیمان‌های خیلی کوچک هم باشد کمک معنوی نماید تا پولیس بهتر بتواند امنیت جامعه را تأمین نماید. با توجه به فرهنگی که در جامعه افغانستان حاکم است حضور زنان در صفوف نیروهای امنیتی به ویژه در صفوف پولیس در مقایسه با دیگر جوامع یک ضرورت مبرم به حساب می‌آید.

نقش پولیس زن در جامعه از خشونت‌ها که همانا خشونت

در برابر زنان، ازدواج‌های اجباری، اخذ پول گزاف پیش از ازدواج بنام طویانه و نام‌های دیگر، آزار و اذیت جنسی و قتل‌های ناموسی جلوگیری می‌کند.

از آنجایی که نیم پیکر جامعه را زنان تشکیل می‌دهند، تنها داشتن پولیس مرد کافی نیست؛ در نبود پولیس زن، نیروهای پولیس قادر به تلاشی‌های خانه‌ها و یا زنان به صورت درست نخواهند شد و همچنان دشوار خواهد بود که بعضی قضایا، مخصوصاً قضایای خشونت علیه زنان را بتوانند حل نمایند. بنابر این حضور زنان در صفوف نیروهای امنیتی، ضمن این که حق مسلم زنان است، یک ضرورت نیز است.

در دو دهه‌ی گذشته، دولت افغانستان و تمویل‌کننده‌گان بین‌المللی گام‌های مثبتی در راستای بازسازی تاسیسات بنیادی به‌شمول ایجاد پولیس ملی افغانستان برداشته اند که از آن جمله می‌توان امتیازهای متعدد به منظور جذب زنان در صفوف پولیس ملی، اعزام صدها تن از زنان و دختران جهت آموزش معیارهای مسلکی پولیس به خارج از کشور و همچنان اعطای رتبه برای فارغان طبقه‌ی زن پس از ختم دوره‌ی تعلیمات مسلکی عنوان کرد که عملی شدن این برنامه‌ها منتج به افزایش تدریجی تعداد زنان پولیس در صفوف نیروهای امنیتی گردید.

با وجود این دست آوردها، حضور و جذب بیشتر زنان در صفوف نیروهای امنیتی یک ضرورت است و برای این مهم نیز نیاز است، زیرا به هر پیمان‌های که تعداد زنان در صفوف نیروهای امنیتی جذب شوند از یک‌سو یک گام مهم برای تقویت و حمایت از حقوق زنان و دختران افغانستان به حساب می‌آید و از جانب دیگر نقش ارزنده‌ای را در توسعه و ایجاد یک فضای صلح و با ثبات می‌تواند بازی کند.

مشارکت سیاسی زنان؛

زنان امروز زنان بیست سال پیش نیستند

ننگیالی اچکزی

هرچند زنان افغانستان در بخشی سیاسی آن گونه که جنبش سازمان یافته‌ی مشارکت زنان به معنای واقعی کلمه تعریف شده است، تاکنون ظهور نکرده است، اما این که زنان افغان به صورت خود جوش و گام به گام تا اینجا رسیده اند، می‌توان به آینده این مشارکت سیاسی بسیار امیدوار بود.

زنان امروز افغانستان زنان بیست سال پیش نیستند، این تفاوت را در موضع‌گیری‌ها و اعتراض‌های زنان نسبت به مذاکرات صلح دوحه می‌توان دید؛ پس از آغاز مذاکرات صلح دوحه زنان افغان به صورت دسته‌جمعی و همچنان با استفاده از رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی خواهان حفظ دست‌آوردهای دو دهه‌ی گذشته به ویژه در بخش زنان شده و تأکید شان بر این است که در مذاکرات صلح حقوق زنان نباید نادیده گرفته شود.

اعتراض‌های زنان نسبت به اظهارات برخی از اعضای هیأت مذاکره کننده‌ی گروه طالبان حتی فراتر از مرزهای افغانستان جدی گرفته شد و در سازمان ملل و دیگر سازمان‌های بین‌المللی به برآورده شدن خواست‌های آنان تأکید صورت گرفت. این مساله نشان داد که زنان افغانستان امروزه بخشی از جامعه‌ی فعال در این کشور به حساب می‌آیند و نادیده گرفتن آن‌ها در

رویداد ۱۱ سپتامبر در سال ۲۰۰۱ میلادی در امریکا، تحولات بسیار جدی را برای افغانستان رقم زد و این کشور همه چیز را از نو آغاز کرد که در این میان، این رویداد برای زنان افغانستان یک چانس طلایی را فراهم ساخت. زنان افغان پس از سرنگونی رژیم طالبان در کشور به صحنه آمدند، از سیاست تا اقتصاد و از هنر تا ورزش توانستند برای خود در جامعه جا باز کنند.

تلاش و حمایت جامعه‌ی جهانی از روند دموکراسی و مردم‌سالاری در افغانستان سبب شد که حکومت افغانستان نیز با گام‌های جدی زنان افغانستان را حمایت و به توانمندسازی آنان زمینه سازی و سرمایه‌گذاری نماید. این تلاش‌ها سبب مشارک زنان به ویژه بخش سیاست گردید و امروز شماری از زنان سیاست مدار در رأس اداره‌های حکومتی قرار دارند و همچنان مستقلانه تصمیم می‌گیرند و دولت را نیز مشوره می‌دهند. اما با این وجود چالش‌های نیز پس از دو دهه هنوز هم وجود دارد که به باور آگاهان و فعالان حقوق زن در کشور در برخی مسایل این چالش سبب شده که زنان به هدفی که تعیین کرده بودند، نتوانند دست یابند، ولی در هر حالت آنچه امروز زنان را از هدف شان نتوانسته متوقف سازد، همانا اراده‌ی محکم خودشان به پیشرفت و حمایت دولت افغانستان از آنان است.

همه بخش‌ها ناممکن است.

با توجه به برقراری دموکراسی در افغانستان طی سال‌های اخیر، اکنون زمان آن رسیده است که زن و دختر افغان برای رسیدن به حقوق خود تلاش جدی داشته باشد. زیرا در همه جوامع امروز، مشارکت زنان در عرصه‌های مختلف، یکی از مباحث مهم در نظریات توسعه به حساب می‌آید و این نیز ثابت شده که رشد و توسعه‌ی یک جامعه بدون رشد و مشارکت نیمی از اعضای آن (زنان) ناممکن است. در افغانستان با توجه به شرایط جدید و در راستای تلاش برای حل بحران‌های که در دهه‌های اخیر دامنگیر این کشور بوده است، مسایل زنان نیز از اهمیت خاصی نه تنها برای شهروندان افغانستان، بل برای جهانیان نیز برخوردار شده است. دولت افغانستان به ویژه وزارت امور زنان در کنار دهه‌ها نهادی که برای حقوق زنان فعالیت و دادخواهی می‌کند، برنامه‌ها و طرح‌های را جهت توانمندسازی و مشارکت زنان در بخش‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، رسانه‌یی، اقتصادی، ورزشی و هنری روی دست داشته و دارند و برنامه‌های زیادی نیز در سال‌های گذشته

تطبیق شده اند که نتایج مؤثر در راستای توانمندسازی زنان داشته اند.

با توجه به این دست‌آوردها و مشارکت گسترده‌ی زنان در سیاست و اجتماع، زنان افغانستان راه دراز را در پیش دارند و در حال حاضر با وجود همه دست‌آوردها و توانایی‌های که به حمایت دولت و جامعه‌ی جهانی به دست آورده اند، می‌توان گفت که در حال گذار قرار دارند و تا رسیدن به آرمان‌شهر واقعی شان نیاز جدی نیز به حمایت سیاسی و مردمی دارند، اما در این میان چیزی که بسیار حایز اهمیت است، تغییر دیدگاه و باورهای اجتماعی در قبال زن و مشارکت زن در اجتماع و سیاست است که باید به جدیت بیشتر و برنامه‌های منظم‌تر نیاز دارد و این کار تنها مسوولیت دولت نه، بل، جامعه‌ی مدنی، رسانه‌ها، فعالان مدنی و در کل هر شهروند کشور مسوولیت دارد تا فکر و باورهای کهنه و پوسیده را تغییر داده و زن را به عنوان یک انسان به رسمیت بشناسد و کارکردن در اجتماع را نیز حق قانونی او بداند.

منیژه وافق، رییس اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان:

اگر اوضاع خوب باشد، تا ۵ سال آینده زنانِ میلیارد در خواهیم داشت

اسما سپهر

زعفران و پاک کاری میوه‌های خشک) را تشکیل دهند. بر بنیاد آمارهای اتاق تجارت و صنایع، زنان افغانستان در حال حاضر در بیش از ۱۵۰۰ تجارت رسمی و هم‌چنان در بیشتر از ۲۰ هزار تشبثات غیر رسمی فعالیت داشته باشند. برآوردی که از سرمایه‌ی مجموعی زنان تجارت‌پیشه در افغانستان شده، در حال حاضر سرمایه‌ی بانوان سرمایه‌گذار، بالغ بر ۸۰ میلیون دالر امریکایی می‌شود.

منیژه وافق، رییس اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان، به «روزنامه‌ی صبح کابل» گفته که زنان افغان توانسته اند در بخش‌های مختلف از جمله فعالیت‌های تجاری، پیشرفت‌های چشم‌گیر داشته باشند و در سه سال گذشته، تجارت‌های کوچک با سرمایه‌گذاری اندک ایجاد کنند.

خانم وافق، همچنان گفته که زنان در سال‌های اخیر توانسته اند، در بخش‌های تجارت، دکان‌داری، بانک‌داری، بازاریابی و سکتور خدماتی به دست‌آوردهای خوبی دست‌یابند.

رییس اتاق تجارت زنان، تأکید کرده که زنان تجارت‌پیشه با وجودی که هنوز هم با یکسری مشکلات روبه‌رو هستند، اما با آن‌هم توانسته اند از فرصت‌های اندک بیشترین بهره را برده و در چرخه‌ی اقتصادی کشور نقش داشته باشند.

زنان افغانستان در جریان چهل سال گذشته، به دلیل مشکلات و جنگ از بسیاری حقوق‌شان حتی ابتدایی‌ترین آن که حق دسترسی به تعلیم و تربیه است، محروم شده اند. اما پس از سقوط رژیم طالبان در سال ۲۰۰۱ میلادی، تحولاتی پیش آمد که آینده‌ی درخشان زنان را رقم زد و زنان افغان پیشرفت‌های قابل ملاحظه در بخش‌های مختلف از جمله تجارت داشته اند.

زنان افغانستان با حضور و مشارکت شان در بخش‌های مختلف سیاسی-اجتماعی، نقش خود را در بهبود جامعه ایفا نموده و امروزه می‌توان مشارکت آنان را در همه بخش‌ها احساس کرد.

زنان افغان تلاش کرده‌اند از فرصت پیش آمده به حمایت دولت و نهادهای حامی حقوق زن در کشور استفاده نموده و به توانایی‌های خود بیفزایند. آنان در سال‌های گذشته تلاش کرده اند در کنار فعالیت‌های سیاسی-اجتماعی، در چرخه‌ی اقتصادی نیز سهم داشته باشند.

بر بنیاد آمار اتاق تجارت و صنایع زنان، در حال حاضر زنان در ۳ تا ۵ درصد اقتصاد افغانستان نقش دارند و در کنار آن توانسته اند، ۸۰ درصد کارگران کالاهای صادراتی چون (قالین،

افغانستان وجود دارد، اما با آن هم تاکنون هیچ زنی نتوانسته است، سرمایه‌ی میلیاردی داشته باشد.

منیژه وافق دلیل نداشتن بانوان میلیارد در افغانستان را سال‌ها جنگ و سرکوب آنها عنوان می‌کند. اما می‌گوید که در ۱۹ سال گذشته، زنان میلیونر پیدا کردیم، اگر اوضاع کشور همین‌گونه نیز ادامه داشته باشد، تا ۵ سال آینده زنان میلیاردر نیز خواهیم داشت.

اتاق تجارت و صنایع زنان در دهم میزان سال ۱۳۹۶ خورشیدی به منظور افزایش سهم زنان افغان در بخش‌های اقتصادی ایجاد شد و به گفته‌ی مسوولان این اتاق، در بیشتر از دو سال گذشته کارهای عمده‌ی برای رشد اقتصادی زنان انجام داده است.

منیژه وافق می‌گوید که در سال‌های گذشته، آن‌ها در قسمت آموزش مدیریت درست اقتصادی، مدیریت بازاریابی زنان کار کرده اند، افزون بر آن در این مدت نمایشگاه‌های تجارتي ویژه‌ی ساخت زنان افغانستان نیز برگزار شده است.

محمد اشرف غنی رییس جمهور کشور، بارها حمایت خود را از زنان تجارت پیشه اعلام کرد و به نهادهای دولتی دستور داد تا ضروریات‌شان را از تولیدات زنان متشبت خریداری کنند. دولت افغانستان بر فراهم ساختن زمینه‌ها برای گسترش فعالیت‌های تجارتي زنان افغان در بیرون از کشور نیز تعهد سپرده است.

تجارت و صنایع زنان افغانستان، درباره‌ی آینده‌ی سرمایه گذاری‌های زنان در کشور، خوش‌بین است، اما این نهادحامي زنان تجارت پیشه، از حکومت می‌خواهد که حمایت کنند، زیرا به باور مسوولان این اتاق، کار و بار زنان، از یک‌سو در بهبود وضع اقتصادی کشور و خانواده‌ها می‌تواند اثرگذار باشد، از سوی دیگر نقش زنان را در تصمیم‌گیری‌ها در خانواده هم می‌تواند برجسته بسازد و این کار نیز سبب کاهش خشونت‌های خانوادگی می‌شود.

بانو وافق می‌گوید: کشوری مثل افغانستان که چهل سال جنگ را پشت سر گذاشته و زنان در حاشیه بوده اند، با آن‌هم پس از سال ۲۰۰۲ میلادی، در وضعیت خوبی قرار دارند. زنان در بخش معارف پیشرفت‌های خوبی داشته اند، تعداد دانش‌آموز و دانش‌جو افزایش یافته است. در ساحه‌ی کاری نیز به عنوان کارفرما و تجارت‌پیشه خوب ظاهر شده اند. توانمندسازی اقتصادی زنان چه پیامدهای مثبت دارد؟

به باور منیژه وافق، زمانی که یک خانم استقلال اقتصادی داشته باشد، صاحب احترام و قدرت می‌شود، خانواده و جامعه نیز بالای او حساب می‌کند. هم‌زمان با این، خوبتر می‌تواند به فرزندان خود رسیده‌گی کند. مثلاً یک دخترخانم که مجرد است و به مسایل اقتصادی نیازمندی دارد، با یک دختر خانمی که از لحاظ اقتصادی سر پای خود ایستاده است، فرق می‌کند.

فعالان حقوق زن به این باور اند که فعالیت‌های اقتصادی زنان و استقلالیت مالی شان از افزایش خشونت علیه آن‌ها نیز می‌کاهد و از سویی هم توانمندی زنان به لحاظ اقتصادی، بر چگونه‌گی وضعیت زنده‌گی شان نیز تاثیرات مطلوب دارد.

بررسی که از سوی اتاق تجارت و صنایع زنان انجام شده، نشان می‌دهد که زنان افغانستان بیشتر می‌توانند در زمینه‌ی تولید لباس مکس سنتی- مدرن، زیورات، فعالیت‌های خدماتی از قبیل، ساختن مکاتب، کودکانستان‌ها، رستوران‌ها، نماینده‌گی‌های مسافری، خدمات آی‌تی و بسته‌بندی میوه‌های خشک و زعفران فعالیت کنند، زیرا تجارت زنان در این بخش‌ها بیشتر نتیجه داده است.

با توجه به مشکلاتی که زنان هنوز هم کماکان به آن مواجه هستند، اما نتوانسته اند طی سال‌های گذشته، فعالیت‌های چشم‌گیر اقتصادی داشته باشند و با سرمایه‌ی اندک، تجارت‌های کوچکی راه اندازی کنند.

رییس اتاق تجارت و صنایع زنان می‌گوید، با فراهم شدن زمینه برای فعالیت زنان، اکنون چندین زن میلیونر در

محمد صابر ژمن

په یوې ټولنې کې د ښځو لاسته راوړنې

سمبالښت کې د ملاد تیر په شان ارزښت او حیثیت لري، که چیرې مور ښه ځیر شو د ماشومانو په روزنه کې مور د پلار په پرتله زیات رول لوبوي، د ماشوم له پیدایښت څخه مخکې تر ۹ میاشتو یې په ګډه کې په ډېر صبر، زغم او حوصلې سره ساتنه کوي، کله چې ماشوم پیدا کیږي له پیله د عمر تر اخیري کلو پورې یې په ډېره مینه د هغه د هر قسم پالنې څخه دریغ نه کوي، په ډېرو امیدونو مشکلاتو یې روزنه او پالنه کوي؛ ترڅو راتلونکې یې د مشکلاتو او تکالیفو څخه لیرې، د یو روښانه، آرامه او د خوښیو څخه د ډک ژوند څښتن وي؛ نو همدا دلیلونه دي، چې د ښځو رول په ښوونه او روزنه کې د سړیو په پرتله ډېر مهم او اساسي دی.

زموږ په ټولنې کې د ښځو ونډه ډېره کمه ده؛ نو ځکه په ډېرو کارونو کې وروسته پاتې یو، په ځانګړي ډول ښځې تعلیم ته نه پرېښودل، پلرونه په دې برخه کې ډېر لوی مسولیت لري، چې د خپلو زامنو په څنګ کې د لورګانو د ښوونې او روزنې غم هم وځوري. اکثره په دې شرمیرې چې څنګه د دوی خویندې میندې ښونځي ته د علم او پوهې حاصلولو لپاره لارې شي، پداسې حال کې چې د علم او پوهې لاسته راوړل په نارینه او ښځینه دواړو باندې فرض دی؛ اما دوی پدې نه شرمیږي، چې په دوی د غره څخه لرګي راوړي، د خپلو مالونو د مړولو لپاره پولو پټیو ته یې لیږي، د بېځایه غیرت له امله یې له تعلیم څخه بې برخې کوي...

ښځه هغه څوک ده، چې لوی لوی او ستر منورین، مخورې په کار پوه او داسې سیاسي مهمې څیرې یې نړۍ ته ورکړې دي، چې حتا د کائناتو ژوند کولو ته یې تغیر

د افغانستان په روانه جګړه کې ښځو تر هر چا ډېره قرباني ورکړې ده، خپل اولادونه، وروڼه او د کورنۍ سرپرستان یې قرباني شوي دي او ترڅنګ یې روانې جګړې ښځې د تعلیم، بشپړو روغتیايي خدماتو او نورو ټولنیزو اسانتیاو څخه بې برخې کړي وې؛ ولې په تیرو ۱۸ کلونو کې د افغانستان اسلامي جمهوري دولت د ښځو د هر ډول حقوقو د ساتلو لپاره نه ستړې کیدونکې هڅې کړي دي، چې نن مور په ټولنه کې د ښځو حضور احساسولای شو؛ ځکه نن په لیرو پرتو سیمو کې ښځه دا کټره ده، معلمه ده او تر څنګ یې اوس ښځه وزیره، څارنواله، جنرال، تاجر، ژورنالیسته او د سولې د مذاکراتي پلاوي غړې ده، چې دا ټول د جمهوري نظام هغه ژمنې دي چې د ښځو د حقوقو د خونديتوب لپاره یې کړې دي؛ ترڅو ښځو ته خپل ټول حقوق د اسلام په رڼا کې ورسپړي.

د نړۍ پرمختللو هیوادونو ته که ځیر شو په اجتماعي او ټولنیز ژوند کې ښځې د سړیو سره یو ځای د ورځنۍ ژوند د پرمخ بولو لپاره اوږه پر اوږه د خپلو همسیالو سره ونډه لري، چې په ډېرو کارو کې د سړیو په پرتله مثبت رول لوبولی شي، ښځه په ټولنه کې د نر په څیر د قدر او احترام لرونکې ده، ښځه په نارینه باندې هغومره حقوق لري کوم چې نارینه یې په ښځه لري. په افغاني ټولنه کې ښځو ته د مور، خور، لور او د میرمنې د درجې په ورکولو سره د احترام او عزت ځای ورکړل شوی دی. هغه یوه ازاده د ځانګړو حقوقو څښتنه ده، چې درناوی یې په ټولنه کې لازمي او ضروري دی. په ټولنه کې ښوونه او روزنه د یوه هیواد د اقتصادي او اجتماعي چارو په ښه

خویندې د خپلو وروڼو سره یوځای د ژوند او ټولني د چارو په پرمخ بیولو کې خاصه ونډه اخیستې. د ښځو ونډه په ټولنه کې مهم رول لري، ښځې د ټولني هغه قشر دی چې د هیواد راتلونکي نسلونه د هغه په غیر کې روزل کېږي، نن په ټوله نړۍ او افغانستان کې هم د ښځو نړواله ورځ لمانځل کېږي. عامه ژوند ته لاس رسی او د هیواد په سیاسي چارو کې برابر او مساوي گډون د ښځو د وړتیا لپاره یو ښه ازمايښت ده؛ نو له همدې امله د ښځو ونډه په سوله، سیاست، اقتصاد او امنیت کې مهم او اساسي دی. د سیاست په ډگر کې دښځو رول څرگند دی چې اوسمهال زیاتره ښځینه کارکوونکې په دولتي او خصوصي اداراتو کې په ډېرو لوړو بستونو کې د خپل هیواد لپاره خدمت کوي، همدارنگه د سولې په ډېره مهمه او اساسي مسله کې هم مهم رول لري.

ورکړی. له ښځو سره هر ډول ناوړه، تبعض او بد چلند اسلام ډېر پخوا غندلی او منع کړی دی، داسې چې کوونکي یې د اسلام له اصولو سره سم گنگار گنل کېږي، په هغه وخت کې چې انسانانو خپلې لوڼې ژوندی خښولې نو اسلام دا کار منع کړ او ښځو ته یې د ژوند کولو د ژوند جوړولو حق ورکړ، چې د اسلام په راتگ سره د لوړې مرتبې څښتنانې شوې. که د بشریت تاریخ ته نظر واچوو د ښځو ونډه پکې برجسته کېږي، ښځه که په یو لاس زانگو زنگوي؛ خو په بل لاس جهان زنگوي. د دنیا نوابغ او قهرمانان د ښځو په غیر کې روزل شوي، ښځه د ماشومانو پالونکې او لومړنۍ ښونکې ده، ښځه د کور او ټولني ډېره بلل کېږي. زموږ په جنگ خپلې وطن کې هم ښځو خپلې قربانۍ ورکړي، د وطن د آبادۍ په تاریخ کې یې خپله برخه څرگنده کړې ده، زموږ زړورې

مضور پر رنگ زنان ورزش کار در افغانستان

◇ گزارشگر: سحیه حسینی

با تلاش‌های زیاد توجه علاقه‌مندان این بازی را به خود جلب نموده‌اند.

فرشته احمدزی، کاپیتان تیم ملی بسکتبال می‌گوید: «در حال حاضر در شش ولایت؛ کابل، مزارشریف، جلال‌آباد، غزنی، هرات و سمنگان تیم بسکتبال بانوان فعالیت دارد، اما در ولایت‌های دیگر بنا بر مشکلات امنیتی تا حالا موفق نشده‌ایم که تیم بسکتبال بانوان را بسازیم.» بانو احمدزی که لیسانس خود را از دانشکده‌ی تربیت بدنی دانشگاه تعلیم و تربیه‌ی کابل (شهید پروفیسور برهان الدین ربانی) گرفته، در حال حاضر معاون فدراسیون‌های ورزشی پوهنتون‌های افغانستان است.

بانو احمدزی همواره در برگزاری همایش‌ها و برنامه‌های فدراسیون بسکتبال افغانستان سهم فعال و نقش مؤثر داشته و همچنان در کنفرانس‌ها، ورکشاپ‌ها، سیمینارها و محافل بزرگ فرهنگی ورزشی شرکت می‌کند.

بانو احمدزی، کاپیتان تیم ملی بسکتبال افغانستان می‌گوید: «در کابل ۶ تیم ملی بسکتبال بانوان فعالیت

بسکتبال پس از بازی فوتبال از محبوب‌ترین ورزش‌ها است. در افغانستان زنان از جایگاه اصلی‌شان در بخش ورزش کمتر برخوردار بودند، اما با وجود موانع و چالش‌های که در راستای مشارکت و سهیم شدن در ورزش سر راه شان بوده، زنان و دختران که به ورزش علاقه دارند، هیچ‌گاه تسلیم موانع و چالش‌ها نشده و تلاش کرده‌اند تا ثابت سازند که چیزی کم از ورزش کاران مرد ندارند و می‌توانند موفقیت‌های برای خود و افتخاری برای خانواده و کشور به دست آورند.

در سال‌های گذشته رشد ورزش در افغانستان یکی از دست‌آوردهای مهم و قابل ملاحظه بوده که حتی توجه جهانیان را به خود جلب کرد، زیادی ورزش کاران کشور که شامل دختران و پسران می‌شوند، در بخش‌های گوناگون ورزشی با گرفتن مدال‌ها افتخارات زیادی برای کشور آفریدند. اما در این میان شماری از دختران ورزش کار در بخش بسکتبال طی سال‌های گذشته خوب درخشیدند و

نیست. جمنازیوم مخصوص تیم بانوان وجود ندارد. لباس در جریان تمرین نمی‌دهد. از طرف مردم زیاد اذیت و آزار می‌بینیم. در کنار تمام مشکلات باز هم ما روحیه‌ی خود را از دست نداده به تلاش‌های خود ادامه می‌دهیم تا در کنار دیگر ورزش‌ها برای کشور خود افتخار بیافرینیم.»

سیوژی، عضو تیم منتخب کابل و محصل طب در دانشگاه کابل می‌باشد، او ۵ سال است که در این تیم فعالیت می‌کند. او می‌گوید: «من را پدرم زیاد تشویق کرد تا ورزش کنم. ابتدا در تیم مکتب بسکتبال بازی می‌کردم بعد از آن بسیار علاقه‌مند شدم و وارد تیم ملی جوانان شدم که در حال حاضر عضو تیم منتخب کابل استم. تا فعلا در مسابقات هرات شرکت کردم، اما تاکنون در مسابقاتی که در بیرون از افغانستان برگزار شده شرکت نکرده‌ام.»

پریسا واحدی، عضو دیگر تیم ملی بسکتبال بانوان افغانستان است که از ۱۰ سال به این سو در بخش ورزش بسکتبال فعالیت دارد.

او می‌گوید: «من از بین ۳۰ نفر که اشتراک داشتند، در تیم جوانان بسکتبال انتخاب شدم. تاکنون سه سفر به کشورهای ترکیه، قطر و بوتان داشتم. دو سفر اول آموزشی بود و در سفر آخر خود، یک برد و یک باخت داشتیم.»

ورزش همیشه در بین مردم افغانستان به شکلی بوده است که آنان این بخش را منحصر به مردان می‌دانند. برای بعضی از خانواده‌های افغانستان هنوز هم ورزش زنان یک امر ناپسند و غیرمعقول به شمار می‌رود. اما با وجود این دشواری‌ها، بانوان ورزش کار به حمایت دولت و به همکاری‌های مالی جامعه‌ی جهانی و بین‌المللی حضور پررنگ در بخش‌های مختلف ورزش داشته‌اند.

مسوولان کمیته‌ی ملی المپیک کشور می‌گویند که بانوان ورزش کار در بخش باسکتبال در کابل، تمرینات خود را هفته‌ی دو روز در جمنازیوم کمیته‌ی ملی المپیک زیر نظر مربیان ورزیده برگزار می‌کنند.

دارند که هر تیم باید ۱۲ نفر باشند. بازی بسکتبال به دو شکل بازی می‌شود، بازی‌های «سه‌سه» است که در هر تیم ۴ نفر بازی می‌کند و بازی «پنج‌پنج» هست که با بازیکن‌های تعویضی می‌توانند ۱۰ یا ۱۲ بازیکن حضور داشته باشند.»

بانو احمدزی می‌افزاید: «ما با بخش معارف همکاری داریم، مکاتب که جمنازیوم و یا میدان بازی داشته باشند، دختران تیم ملی را به عنوان ترینر به آن مکاتب می‌فرستیم و همچنان وسایل بازی مانند توپ بسکتبال را برای این دختران فراهم می‌سازیم. دختران که علاقه‌مندی به ورزش بسکتبال را داشته باشند ما در قدم اول در تیم بسکتبال جوانان آنان را جذب نموده و پس از تمرینات در تیم ملی بسکتبال بانوان جذب می‌شوند.»

خانم احمدزی، کاپیتان تیم ملی بسکتبال بانوان از دست‌آوردهای‌شان در ۱۰ سال اخیر می‌گوید: «هر چند من بسکتبال را از دوران مکتب شروع کردم، پس از آن در تیم ملی المپیک جوانان جذب شدم. بعد از یک سال تمرین در آنجا در تیم ملی بسکتبال بانوان انتخاب شدم. در این مدت که من بودم، سفرهای تیمی زیادی در داخل و بیرون کشور داشتیم از جمله: تاجکستان که مدال گرفتیم، بعدش ایران شرکت کردیم مقام سوم را گرفتیم، همچنان در مسابقات جنوب آسیا به هندوستان رفتیم، در قزاقستان با تیم‌های پوهنتون‌شان مقام اول را کسب کردیم، بعد از آن در مسابقات ترکمنستان «سه‌سه» داشتیم و در آخرین مورد هم با بوتان مسابقه داشتیم که یک برد و یک باخت داشتیم.»

کاپیتان تیم ملی بسکتبال بانوان، کمبود جمنازیوم و دیگر امکانات ورزشی را از مشکلاتی عنوان می‌کند و می‌گوید: «با آن که مشکلات و چالش‌های زیادی سر راه ما قرار دارد. باز هم با علاقه به ورزش خود ادامه می‌دهیم. فدراسیون برای ما کمک نمی‌کند در ماه یک هزار مصرف کرایه‌ی موتر ما را می‌دهد که برای یک هفته ما هم بسنده

اهمیت حضور زنان در صفوف نیروهای امنیتی کشور

◇ سمیه حکمت پساکوهی

نیز در انتشار دین، مبارزه علیه بی‌عدالتی‌ها و جهاد در برابر تفکرات انحرافی واپس‌گرا، نقش اساسی و بنیادی را داشته‌اند. بی‌بی سمیه اولین شهید زن در راه تفکر فراگستر و اخلاق محور اسلام است و به همین ترتیب، زنان زیادی هستند که هم در دوره‌ی حیات پیامبر(ص) و هم در دوره‌های پس از حیات شان در سطوح مختلف فعالیت‌های چشم‌گیری را انجام داده‌اند.

در تاریخ کهن حوزه‌ی تمدنی ما نیز زنان فعالیت‌های مختلف فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و نظامی را انجام داده‌اند. رابعه‌ی بلخی و مخفی بدخشی، در زمینه‌ی فرهنگ و ادبیات کارهای ماندگاری کردند، سلطان رضیه غوری سال‌ها امپراتوری را رهبری کرد که از دریای آمو تا شبه قاره‌ی هند حکم‌روایی داشت و ملالی میوند که جنگ آزادی خواهانه‌ی افغان‌ها در برابر امپراتوری انگلیس‌ها را رهبری کرد. این‌ها زنانی بودند که تاریخ افغانستان از آن‌ها به عنوان قهرمانان یاد می‌کند و نام شان در برگ‌های زرین تاریخ این کشور با خط درشت نوشته

همه در این زمینه اتفاق نظر دارند که امروزه جوامع اسلامی دچار یک عقب مانده‌گی شدید اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و علمی است. دلایلی زیادی وجود دارد که بر اساس آن، در فرایند زمانی، این عقب مانده‌گی تکامل پیدا کرده است. یکی از عوامل اصلی این عقب مانده‌گی، کوتاهی و کج فهمی از دین و آموزه‌های واقعی اسلام است. فهم ناقص مسلمانان از آموزه‌های دینی، زمینه‌ساز طرد یک بخش بزرگی از جوامع اسلامی در چرخه حیات اجتماعی شده است و این بخش بزرگ جامعه، زنان هستند که به رغم داشتن ظرفیت‌های فراگیرشان، بنا به نبود فرصت‌ها غیر قابل استفاده باقی مانده‌اند.

در حالی که اسلام آموختن علم را به مرد و زن مسلمان فرض گردانیده است، اما ایدئولوژی‌های واپس‌گرا در بسیاری از کشورهای اسلامی باعث شده که زنان از فراگیری علوم دور بمانند و هم‌چنان فرصت کار برای شان فراهم نشود. ما در تاریخ اسلام می‌خوانیم همسر پیام گرامی ما حضرت محمد(ص)، یک تجارت پیشه بود. زنانی دیگری

شده است.

اما با تأسف فراوان، با آغاز خشونت‌ها در افغانستان، ریشه‌های تمدنی کشور ما سوزانده شد و زیر ساخت‌های فرهنگی کشور ویران گشت؛ طی سال‌های جنگ و خشونت، چندین نسل از رفتن به مکتب باز ماندند و زنان هم‌چون زندانی‌ها به چهار دیواری خانه محصور شدند. با روی کار آمدن حکومت جدید و سرنگونی رژیم سیاه طالبان در کشور، آهسته آهسته دروازه‌های مکاتب به روی زنان باز شده زمینه‌ی درس و تعلیم برای کسانی که در سال‌های جنگ‌های داخلی و دوره سیاه طالبان از نعمت علم محروم بودند، فراهم شد. بنابراین می‌توانیم بگوییم که در ۱۹ سال پسین، زنان افغان حیات دوباره یافتند. دختران دانش آموخته‌ی کشور، پس از پایان تحصیلات عالی شان به نهادهای مخلف دولتی و غیردولتی به کار گماشته شدند که امروزه به عنوان دست‌آورها از آن یاد می‌شود و هیأت مذاکراتی دولت جمهوری اسلامی افغانستان در دوحه، با افتخار از این دست‌آوردها دفاع کرده و آن را در مذاکرات صلح با طالبان، غیر قابل گفتگو می‌دانند.

اما هنوز ما در وضعیت جنگی هستیم و ممکن با تشدید خشونت‌ها از سوی طالبان و دیگر گروه‌های تروریستی که دشمن پیشرفت مردم افغانستان هستند، این دست‌آوردها با تهدید مواجه شود. زنان کشور همان گونه که در روند گفتگوهای صلح دولت با طالبان توانسته‌اند از مواضع دولت جمهوری اسلامی افغانستان در برابر طالبان قاطعانه دفاع کنند، در داخل کشور نیز زنان شجاع در کنار مردان در سنگرهای داغ نبرد علیه هراس‌افگنی، تروریسم و جنایت‌کاران مبارزه می‌کنند.

به رغم شجاعت زنان افغان در دفاع از ارزش‌های ملی و حقوق اساسی شهروندان، حضور آنان در نهادهای امنیتی کشور، در تناسب به بسیاری از کشورهای منطقه و جهان کم‌رنگ‌تر است. از یک طرف این مشکل بیشتر ناشی از فروپاشی نظام اجتماعی در طول سال‌های جنگ، ارزش‌ها و سنت‌های دوره‌ی جنگ و خشونت است و از

سوی دیگر در پاره‌ی از موارد، عدم درک درست خانواده‌ها از کار با نهادهای امنیتی، عدم علاقه‌ی خود زنان نسبت به کار با نهادهای امنیتی گفته شده است.

اما یک موضوع بسیار واضح است این که، همان طور که حضور زنان در گفت‌وگوهای صلح ضروری است، حضور آن‌ها در میدان‌های مبارزه علیه تروریسم و افراط‌گرایی نیز ضرورت جدی و حتی ضروری‌تر است. ضروری‌تر به چند دلیل است:

- حضور زنان در جریان عملیات‌ها علیه خانه‌های که هراس‌افگنان از آن پناه گاه ساخته‌اند، به نیروهای امنیتی کشور در جریان جنگ برتری اخلاقی می‌دهد.

- دلیل دیگری که حضور زنان در نیروهای امنیتی را با اهمیت جلوه می‌دهد، ایجاد مصونیت در جریان جنگ برای زنان است.

- خشونت‌های که طالبان و دیگر گروه‌های تروریستی در برابر شهروندان انجام می‌دهند، روایت‌سازی شفاف‌تر شده به مردم انتقال پیدا می‌کند.

- حضور زنان در نیروهای امنیتی، به آن‌ها فرصت می‌دهد تا از حقوق بشری شان قدرتمندتر دفاع کنند.

ولی همه این دلایل معطوف به یک هدف است که زنان و مردان آن را دنبال می‌کنند و برای رسیدن به آن سال‌هاست که قربانی می‌دهند؛ هدف این تلاش‌ها بردن افغانستان در مسیر توسعه و پیشرفت با آوردن صلح و پایان دادن به خشونت‌های چهل ساله است. ما زمانی به توسعه می‌رسیم که زن و مرد، بدون در نظر داشت جنسیت، رنگ پوست، قوم و مذهب زیر پرچم سه رنگ کشور و در پرتو منافع ملی نقش فعالانه در مسیر آن را بازی کنیم و بی تردید این نقش زمانی فعال می‌شود که مشارکت زنان در آن برجسته شود.

اسلام از حضور و فعالیت زنان در عرصه‌های مختلف کاری حمایت می‌کند و تاریخ اسلام پر است از نمونه زن‌های که برای پیشرفت جامعه‌ی اسلامی، دوشادوش مردان کار کرده‌اند.

د ښځو مشورتي کمېټې د امنیت په برخه کې غونډه دایره کړه

◇ سپوږمۍ نیکبین

په موخه زیات کارونه ترسره شوي دي. نوموړې زیاتوي چې د ښځینه پولیسو لپاره د مادي او معنوي امتیازاتو لوړول، جلب و جذب په برخه کې نظم او اسانتیاوې راوستل، د تحصیلي بورسونو ډېرول او همدارنګه د سوله آمیزې فضا رامنځته کولو په برخه کې کار ترسره شي.

د یادولو وړ ده چې په تیرو څو کلونو کې مېرمنو ملي پولیسو سره د یوځای کیدلو لېوالتیا زیاته شوې اود هرې ورځې په تیریدو سره ملي پولیسو کې د مېرمنو شمیر د پام وړ په ډېریدو دی.

کورنیو چارو وزارت تل هڅه کړې؛ ترڅو په ملي پولیسو کې د مېرمنو جذبولو سربېره د دوی په پیاوړتیا او کیفیت جوړونې باندې هم کار وکړي.

اوسمهال د کابل سربېره لس ګونه ښځینه پولیسې ولایاتو کې خپلې دندې مخې ته وړي.

د کورنیو چارو وزارت له ښځو چارو وزارت او نورو نهادونو سره په همکارۍ د افغان مېرمنو پر تقویه کولو باندې ګډ کار کوي. همدارنګه ځینې برنامې موجودې دي چې د هغه په عملي کولو سره به له یوه خوا ظرفیت جوړونه مینځ ته راشي او له بلې خوا به په کابل او نورو ولایاتو کې ملي پولیسو د مېرمنو جلب و جذب کې ډېروالی راشي.

د ښځو مشورتي کمېټې د امنیت په برخه کې د کورنیو چارو وزارت سرپرست وزیر محمد مسعود اندرابي په مشرۍ اود لومړۍ مېرمنې د دفتر نماینده گانو، د بشري حقونو خپلواک کمیسیون کمېشنر، د سیستماتیک ادارې، د ښځو چارو، ملي دفاع او کورنیو چارو وزارت د معینانو او نورو رؤساوو په حضور کې غونډه ترسره کړه.

یادې کمیټې د کورنیو چارو وزارت شپږ میاشتینيو هڅو له جملې په ملي پولیسو کې د ښځو پراخ ګډون راپور ورکړ. همدارنګه په ملي پولیسو کې د ښځو پروړاندې د شته ستونزو په اړه خبرې اترې وشوې.

په یاده غونډه کې د کورنیو چارو سرپرست وزیر مسعود اندرابي تأکید وکړ چې که څه هم د راتلونکو کلونو لپاره د پلان مطابق کورنیو چارو وزارت په ملي پولیسو کې د ښځو ونډې زیاتولو او همدارنګه په وزارت کې کیلیډي بستونو باندې د مېرمنو مقررولو کې زیاتې هڅې کړي؛ خو بیا هم بسنه نه کوي. کورنیو چارو وزارت په دې برخه کې خپلو هڅو ته دوام ورکوي.

همدارنګه د جنرال او کورنیو چارو وزارت د بشري حقونو رئیسې مروه امینې وویل: د کورنیو چارو رهبري او د وزارت کاري لارښود په بنسټ په ملي پولیسو کې د مېرمنو ګډون

گلالی اکبری عضو مجلس سنا، کاردهای ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال را مورد ستایش قرار داد

خانم اکبری تصریح کرد، زنانی که در صفوف نیروهای پولیس وظیفه اجرا می کنند قهرمانان واقعی جامعه هستند، زیرا، با وجود پذیرفتن مشکلات و چالش ها، آن ها از مورال عالی در جهت خدمت گذاری به مردم برخوردار هستند.

سناتور گلالی اکبری و هیأت کمیسیون امور زنان و جامعه مدنی مشرانو جرگه از تلاش های مروه امینی، رییس حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله در جهت پرداخت به موقع امتیازات پولیس انائیه و مسلکی سازی هرچه بیشتر آنان در چارچوب وزارت امور داخله ابراز قدردانی کرد.

در همین حال مروه امینی رییس حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله، نیروهای پولیس ملی به ویژه پولیس زن را قهرمانان واقعی کشور عنوان نموده افزود که در قسمت ارتقای ظرفیت و پرداخت به موقع امتیازات قانونی آنان از هیچ گونه تلاش دریغ نخواهد ورزید.

از سویی هم، بانو مروه امینی به اعضای کمیسیون امور زنان و جامعه مدنی مشرانو جرگه اطمینان داد که در رابطه به حمایت زنان پولیس از هیچ گونه تلاش دریغ نخواهد کرد.

رییس حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله تأکید کرد: حمایت از زنان پولیس جهت توانمندسازی آن ها نه تنها مسوولیت بل، یک وجیبه اخلاقی او می باشد و در این خصوص او و تیم کاری اش از هیچ گونه سعی و تلاش دریغ نخواهند کرد.

سناتور گلالی اکبری، رییس کمیسیون امور زنان و جامعه مدنی مشرانو جرگه و هیأت همراه شان از طعام خانه ی بخش انائیه، کودکستان و پیژنتون وزارت امور داخله باز دید نموده و کاردهای ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال را مورد ستایش قرار داد.

بانو اکبری گفت که اقدام های که از سوی ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله صورت گرفته، زمینه را فراهم نموده تا کارمند زن در این وزارت، با سهولت بیشتر و خاطر آسوده به وظایف شان رسیده گی نمایند.

رییس کمیسیون امور زنان و جامعه مدنی مشرانو جرگه ضمن ستایش از اقدام های ریاست حقوق بشر و امور زنان وزارت امور داخله در رابطه به خدمات عامه و ایجاد کودکستان، گفت که ایجاد کودکستان برای زنانی که اطفال خرد سال دارند و می توانند آن ها را با خود بیاورند، یک اقدام بسیار ارزنده است، زیرا به گفته ی او، زنان احساس مادری دارند و زمانی که احساس کنند اطفال شان در کنارشان است با اطمینان خاطر می توانند به وظایف خود ادامه دهند.

رییس کمیسیون امور زنان و جامعه مدنی مشرانو جرگه از چگونه گی کارکرد و دست آورده های منسوبین پولیس انائیه ابراز خرسندی نموده گفت که پولیس زن نیاز مبرم جامعه می باشد و باید زنانی که در صفوف نیروهای پولیس وظیفه اجرا می کنند مورد حمایت و تشویق بیشتر قرار گیرند.

همایشی تحت عنوان! «صدای زنان برای دفاع از نظام جمهوریت» از سوی زنان در کابل برگزار شد

رهبان در کشور و خارج از کشور انجام داده اند و اینک بار دیگر زنان افغان از مرکز و سراسر کشور در ۳۴ ولایت دور هم جمع شده و در کمپاینی تحت شعار (صدای زنان افغان برای دفاع از نظام جمهوری اسلامی افغانستان) می‌خواهند برای تحقق حقوق شهروندی خویش صدای شان را به گوش جوانب ذی‌دخل مذاکرات صلح و همه‌جهانیان ذریعه‌ی صدور این قطعنامه برسانند.

۱. ما زنان افغان از هردو طرف هیأت‌های مذاکره‌کننده (حکومت جمهوری اسلامی افغانستان و گروه طالبان) خواهان آتش‌بس فوری و خاتمه دادن به جنگ و خونریزی افغانان بی‌گناه می‌باشیم.

در ماده سوم این قطعنامه تأکید شده است که زنان افغان به عنوان مدافعان نظام جمهوری اسلامی افغانستان خواهان حقوق شهروندی، دست‌آوردهای دو دهه‌ی اخیر همه شهروندان به ویژه زنان و حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور می‌باشیم و به آن ارجح می‌گذارند.

در بخشی از این قطعنامه تأکید شده: «ما زنان افغان برای تضمین حقوق مدنی و سیاسی خویش، در مذاکرات صلح، حفظ قانون اساسی کشور را منعیث وثیقه‌ی ملی الزامی می‌دانیم و همچنان خواهان حمایت از خانواده‌های آسیب دیده از جنگ و شهدای نهادهای امنیتی، دفاعی و افراد ملکی هستیم.»

زنان افغان در این همایش خواهان حفظ، پایداری و تقویت نیروهای امنیتی در کشور شده و به اساس اصل همجواری و همسایه‌گی خواهان حمایت کشورهای همسایه و منطقه از پروسه‌ی صلح در افغانستان بوده و از جامعه‌ی جهانی خواهان تضمین استقرار يك صلح پایدار و همکاری لازم

صدها تن از زنان افغانستان که شامل مقام‌های حکومتی، اعضای مجلس نماینده‌گان، فعالان حقوق زن و دختران دانشجو می‌شوند، روز یکشنبه (۲۰ میزان) در همایشی در تالار لویه جرگه‌ی کابل خواهان آتش‌بس فوری در کشور شده و همچنان خواهان سهم زنان در مذاکرات صلح شدند.

این زنان که در همایشی تحت عنوان «صدای زنان برای دفاع از نظام جمهوری» گرد هم آمدند، تأکید می‌کنند که صدای شان باید در مذاکرات صلح شنیده شود و حق زنان و دست‌آوردهای دو دهه‌ی آنان باید حفظ شود.

در قطعنامه ۹ ماده‌یی که در این همایش خوانده شد، افزون بر این که در آن بر آتش‌بس سراسری در کشور تأکید شده است؛ حفظ دستاوردهای دو دهه‌ی اخیر، قانون اساسی، حقوق شهروندی و حق مدنی شهروندان به خصوص زنان، سهم عالمان دین در پایان دادن به جنگ و همکاری کشورهای همسایه و منطقه در تأمین صلح نیز از دیگر خواست‌های زنان در این قطعنامه است.

در این قطعنامه تأکید شده: «زنان افغان طی چهار دهه جنگ در کشور، در عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی بیشترین صدمه‌ها را متقبل شده و در سطح جامعه و خانواده قربانی‌ها و رنج‌هایی بیشماری را تجربه کرده‌اند.»

در بخشی از این قطعنامه آمده است: «زنان افغان برای رسیدن به صلح در کشور فعالیت‌های مهم و قابل ملاحظه‌ای را از آدرس دولت و جامعه‌ی مدنی، انجمن‌ها و شبکه‌ها به سطح مرکز و ولایات از طریق اجماع، کنفرانس‌ها، کمپاین‌ها، ارسال نامه‌های سرگشاده به

جهت تقویت نیروهای دفاعی و امنیتی کشور خود شدند. این قطعنامه، با در نظر داشت نظریات جمع‌آوری شده در حدود ۱۵۷۰۰ زن از ۳۴ ولایت افغانستان تایید و تصویب است.

حسینه صافی، سرپرست و نامزد وزیر وزارت امور زنان در این همایش گفت: «زنان افغانستان صدای شان را در دفاع از نظام جمهوریت و دست‌آوردهای ۲۰ ساله‌ی کشور بلند کرده و نمی‌گذارند که این دست‌آوردها در گفتگوهای صلح به معامله گرفته شود.»

خانم صافی تأکید کرد: «ما خواهان تأمین صلح پایدار هستیم که در سایه آن هویت زنان افغانستان به حیث «زن افغان» با افتخار در منطقه و جهان حفظ شده باشد.» او افزود: «امروز کمپاین ملی صدای زنان افغانستان در ۳۳ ولایت جریان دارد تا طرفین گفتگو کننده‌ی صلح صدای زنان افغانستان را شنیده و از آن حمایت کنند.»

سرپرست وزارت امور زنان تصریح کرد که زنان افغانستان صدای شان را در دفاع از نظام جمهوری اسلامی افغانستان بلند کرده تا نسل امروز و آینده شان از حقوق حقه‌ی خویش محروم نشوند.

او پروسه‌ی صلح را یک پروسه‌ی درازمدت خوانده گفت: «به هر اندازه که در مرحله پیش از گفتگوهای صلح ارزش‌های والای ما مطرح شود به همان اندازه زمینه برای عملی شدن توافق‌نامه‌ی صلح نیز مساعد می‌گردد.»

ثریا صبح‌رنگ، عضو پیشین کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در صحبت‌هایش در این همایش گفت: «از هیأت‌های مذاکره‌کننده‌ی جمهوری اسلامی افغانستان و گروه طالبان خواهان آتش‌بس فوری و خاتمه دادن به جنگ و خونریزی می‌باشیم. مطابق فتوای علمای جهان اسلام، جنگ مسلمان با مسلمان جواز ندارد. از عالمان دین می‌خواهیم تا در تحکیم وحدت، همدیگر پذیری و

حل منازعات از طریق مساجد، سهم بگیرند.» زنان اشتراک کننده در این همایش نسبت به دست‌آوردهای زنان ابراز نگرانی کرده تأکید کردند: دست‌آوردهایی که زنان برای رسیدن به آن قربانی‌های زیادی داده‌اند، باید در مذاکرات صلح حفظ شود.

ناهید فرید عضو مجلس نماینده‌گان در این همایش گفت که زنان هیچ‌گاهی در جنگ سهم نداشتند، اما سهم زنان در روند صلح نباید نادیده گرفته شود.

بانو فرید افزود: «این دست‌آوردها را کسی برای ما نیاورده. کسی از خارج برای ما آن را تعریف نکرده. اگر امروز دختر ما اول‌نمره‌ی کانکور می‌شود، با توانایی خود به این موفقیت دست یافته است. اگر امروز زنان ما یونیفورم می‌پوشند و در صف نیروهای امنیتی و دفاعی از ما دفاع می‌کنند، با توانایی خود رفته‌اند. اگر زنان به پارلمان راه یافته‌اند، آن‌ها را کسی به آنجا نبرده، بلکه خودشان مبارزه کرده‌اند.»

این در حالی است که از نزدیک به چهار هفته به این سو هیأت‌های مذاکره‌کننده‌ی حکومت افغانستان و گروه طالبان در دوحه مرکز قطر، برای آغاز مذاکرات صلح رایزنی می‌کنند.

هرچند هنوز این مذاکرات عملاً آغاز نشده، اما با آن هم برخی از گروه‌های مدنی و زنان نسبت به از دست رفتن ارزش‌ها و دست‌آوردهای دو دهه‌ی اخیر نگرانی دارند.

با آن که در تشکیل هیأت گفتگو کننده‌ی دولت جمهوری اسلامی افغانستان چهار زن به نمایندگی از زنان افغانستان حضور دارند، اما فعالان حقوق زن تأکیدشان بر این است که زنان افغان باید در مذاکرات صلح حضور معنا دار داشته باشند و صدای آن‌ها بیشتر شنیده شود و همچنان از دست‌آوردهای دو دهه‌ی زنان و ارزش‌های مدنی به صورت جدی دفاع شود.

خدمت و قهرمانی از چشم‌های یک دختر!

این که خاطره حتی پس از آن که چشم‌های خود را از دست داد، تعهد و علاقه‌اش به اجرای وظیفه و بودن در کنار هم‌سنگران‌ش پابرجا و برگشت‌ناپذیر است.

خاطره در مصاحبه‌هایش به رسانه‌ها گفته: «کاش کم از کم یک سال در صفوف پولیس خدمت کرده بودم. پس از آن اگر این اتفاق برای من می‌افتاد، دردی کمتری داشتم، اما حالا هم برای کار کردن در صفوف نیروهای پولیس و خدمت به مردم از این طریق مصمم‌ام، اگر چشم بینا ندارم، اراده‌ی قوی دارم، ولی امیدوارم روزی دوباره بینایی خود را به دست آورم و در کنار هم‌سنگرانم به وظیفه‌ی خود ادامه دهم.»

آنچه گروه طالبان برخاطره‌ی قهرمان روا داشتند، او را قهرمان ساخت، اما قباحت و پرده از روی اعمال و باورهای طالبان برداشت و سبب شد که مردم نفرت بیشتر از این گروه داشته باشند.

فعالان حقوق بشر به این باور اند که حمله به خاطره نشان‌دهنده‌ی افراطیت طالبان در برابر زنان را ثابت ساخت و خشونت این گروه در برابر نیمی از پیکر جامعه را نیز به نمایش گذاشته است.

طالبان همواره تأکید شان بر این موضوع است که به اساس شریعت به حقوق زنان احترام می‌گذارند، اما اعمال و کارنامه‌های این گروه در برابر زنان افغان، این را

آخرین چیزی که خاطره‌ی ۳۳ ساله پس از ترک وظیفه‌ی خود در یک حوزه‌ی پولیس در شهر غزنی دیده، این بود که سه مرد موتورسایکل سوار بر او شلیک کردند و پس از آن چشمانش را با چاقو از حدقه بیرون کشیدند. پس از آن همه جا تاریک بود، افزون بر این بدنش از درد گلوله‌های که اصابت کرده بود درد داشت، چشم‌هایش همه جا را تاریک می‌دید، در شفاخانه راه می‌رود، همه چیز در نظرش سیاه و تاریک است. از داکتر می‌پرسد: «چرا نمی‌توانم هیچ چیزی ببینم؟ اما داکتر برایش می‌گوید، چشم‌هایش هنوز به خاطر زخم‌ها با بنداز بسته است، اما او می‌دانست که کور اندیشان طالب، بینایی‌اش را از او گرفته اند.

این که خاطره را گروه طالبان با چنین سرنوشتی گرفتار کردند، برای همه واضح است، اما آنچه برای شهروندان افغانستان حایز اهمیت است، شجاعت این زن افغان است، زیرا او پیش از این که مورد حمله قرار بگیرد می‌دانست که خطر بسیاری جدی‌اش را تهدید می‌کند، اما علاقه و اراده‌اش برای خدمت به مردم و حضورش در صفوف نیروهای پولیس سبب شد که این خطر را به قیمت از دست دادن بینایی‌اش بخرد؛ بدون شک قیمتی که شجاعت می‌خواهد؛ یک شجاعت واقعی که توانست او را به یک اسطوره و قهرمان مبدل ساخت و مهم‌تر از همه

این پولیس زن را شجاع خوانده و با اشاره به برخورد پدر طالباش با او، تأکید کرده که طالبان نمی‌توانند با جبر و وحشت آفرینی مردم افغانستان را شکست دهند.

خاطره می‌گوید: «در صورت امکان، اگر بینایی‌ام را پس بگیرم، کار خود را از سر خواهم گرفت و دوباره در پولیس خدمت می‌کنم.»

این سخنان او و اراده‌ی محکم‌اش به خدمت کردن در صفوف نیروهای پولیس بیان‌گر شجاعت او و همچنان اراده‌ی محکم زنان افغانستان را ثابت می‌کند.

خاطره نخستین زن نیست که از سوی طالبان مورد حمله قرار گرفته، در سال‌های گذشته طالبان چندین زن که در صفوف نیروهای امنیتی و دفاعی وظیفه اجرا می‌کردند را هدف قرار دادند، اما ترور و کشتن زنان نه تنها تغییری در اراده‌ی آن‌ها به وجود نیاورده، بل زنان را به کار کردن در بیرون از خانه و مشارکت در سیاست و اجتماع نسبت به گذشته مصمم‌تر نیز ساخته است.

زنان امروز زنان بیست سال پیش نیستند، زیرا امروزه زنان در همه بخش‌ها به صورت گسترده حضور و فعالیت دارند و به صورت مستقلانه تصمیم می‌گیرند و حتی در شماری از اداره‌های حکومت در رأس رهبریت و مدیریت نیز وظیفه اجرا می‌کنند. شماری زیادی از زنان هم اکنون در مرکز و ولایت‌های کشور در صفوف نیروهای امنیتی شانه به شانه نیروهای دفاعی ملی کشور وظیفه اجرا می‌کنند که این نشان دهنده‌ی آن است که زنان و درکل شهروندان افغانستان به باورهای طالبان نه می‌گویند و طالبان با کشتار و وحشت نمی‌توانند مانع اراده‌ی مردم برای مشارکت زنان در جامعه شوند.

ثابت ساخته که اصلاً عملکرد طالبان در بسیاری موارد به ویژه در برابر زنان برعکس اظهارات شان در تضاد با اسلام و شریعت قرار دارد.

خاطره گفته است که از کودکی رویایش این بود که روزی پولیس شود و در صفوف نیروهای پولیس کار کند. او با راضی کردن همسرش، توانست این رویای خود را به حقیقت مبدل سازد، اما طالبان رویای کودکانه‌اش را متلاشی کردند.

او گفته: «بارها هنگام رفتن به کار، پدرم را دیدم که مرا دنبال می‌کرد. چند روز پیش از این که مورد حمله قرار بگیرم، چند بار متوجه شدم که با طالبان تماس می‌گیرد و سپس از آن‌ها خواست که از رفتن من به کارم جلوگیری کنند، اما من نپذیرفتم.»

خاطره می‌گوید که در نهایت پدرش مصمم شده بود که طالبان من را بکشند و به همین منظور هم برای اثبات این که او با پولیس کار می‌کند، یک نسخه از کارت هویت او را در اختیار طالبان گذاشته و در جریان روزحمله نیز پدرش چندین بار برایش زنگ زده و موقعیت‌اش را پرسان کرده است.

خاطره پس از آن که در این حمله‌ی طالبان چشم‌های خود را از دست داد، اما جان به سلامت برد، با خانواده‌اش از جمله پنج کودک خرد سال، به کابل انتقال داده شد و در خفا زنده‌گی می‌کنند، جایی که او در حال بهبود است و برای رویاهای بردباد رفته‌اش امیدوار!

وزارت امورداخله‌ی کشور، ضمن این که وعده سپرده در صورت امکان تداوی خاطره مصارف‌اش را می‌پردازد، بر او و خانواده‌اش نیز یک اپارتمان داده است.

جلات‌مآب مسعود اندرابی، سرپرست وزارت امور داخله

ښځه د ټولني بنسټ ده

◇ جاويد مومند

خپلو زرغونو کارنامو رنگين کړې دي، چې له دې جملې څخه د ميوند د سختې جگړې د اتلولۍ د لاسته راوړلو نوموتې څېره د ميوند ملاله ياده ولاى شو چې په خپلو ننگيالو دا ناره کوي.

که په ميوند کې شهيد نه شوې
خدايېرو لاليه بې ننگۍ له دې ساتينه

او غازيانو ددغې نارې په اورېدلو سره خپل بيرغ د ميوند په ميدان وړپاوه؛ نو ويلاى شو چې ښځه په ټولنه کې د عزت، شرف او درناوي وړ ده. ټولو وگړو ته لازمه ده چې په ټولنه کې د اسلام د مبارک دين په رڼا کې ښځو ته ورسپارل شوي حقوق څرگند او د ژوند د ښه پرمخ وړلو لپاره يې عملي کړي.

په تيرو دوو لسيزو کې د افغانستان اسلامي جمهوري دولت د ښځو د پرمختگ لپاره مهم او اساسي گامونه کيښودل لکه د بيان د ازادۍ حق، د تعليم حق، د ژوند په ټولو چارو کې خپل بشپړ تسلط، افغانه ښځه اوس په دولتي، خصوصي او نظامي اداراتو کې په لوړو بستو کې د خپل جنګ ځپلي هيواد لپاره خدمت کوي، دوو لسيزو قربانۍ يې بايد وستايل شي ځکه چې تر هر چا يې زياته قربانۍ ورکړې؛ خو بيا هم خپل همت، قوت او قدرت يې له لاسه نه ده ورکړې. د افغانستان اسلامي جمهوري دولت څخه هيله کوو چې د ښځو حقوقو ته د لاپراختيا لپاره زمينه مساعده کړي ترڅو افغانه ښځه لا ښه وځليږي خپل هيواد ته په علمي، فرهنگي، اقتصادي، امنيتي، او سياسي برخه خدمتونه وکړي.

که د اسلام سپېڅلي دين او د بشر تاريخ ته نظر وکړو ښځې ته پکې د خپلو حقوقو د ورسپارلو پوره حق ورکړل شوی او د اسلام مبارک دين او د بشر تاريخ يې روښانه جوتوي. ښځه که په يو لاس زانگو زنگوي په بل لاس ټوله نړۍ زنگوي د نړۍ پوهان عالمان د ښځې په غيږ کې روزل شوي دي.

ښځه مور ده، ښځه خور ده او ښځه هغه څوک يادولى شو چې د خپلو ماشومانو لمړنۍ پالونکې او ښوونکې ده؛ نو له همدې امله ښځه په ټولنه کې د هر کور ډېوه بلل کيږي. په ټوله کې ټولنه يو کوتره ده ښځه او نارينه يې وزرونه بلل کيږي، کوتره نشې کولای چې بغير له وزرو څخه خپلې موخې ته ځان ورسوي؛ نو په ټولنه کې ښځه او نارينه يو بل سره د گډې همکارۍ همکاران دي.

الله جل جلا له هم په دې اړه داسې فرمايلي دي:

ژباړه: ښځې ستا لباس او تاسو د هغوی لباس ياست.

د لوی الله جل جلا له لدې وينا څخه څرگنديږي، چې ښځه او نارينه يو بل ته د جامو حيثيت لري. څرنگه چې جامې د انسان بدن پټوي او حياء يې خوندي ساتي، همدا شان نارينه د ښځې او ښځه د نارينه لپاره د عيونو د پټولو نيمگړتياوو کې يو له بل سره مرسته کوونکي دي؛ نو ويلاى شو چې يو د بل لپاره لازم او ملزوم دي.

افغان مېرمنو د خپلو وروڼو، پلرونو، مېړونو په مېړانه ښودولو کې هم د تاريخ په پاڼو خپل نومونه پريښي او تاريخ يې په

وعضویت افغانستان در این شورا!

این شورا امکاناتی نیز برای سمع شکایات افراد، گروه‌ها یا سازمان‌های غیر دولتی را دارد تا بر مبنای آن نقض حقوق بشر را بررسی کند. این شورا همکاری نزدیکی نیز با دفتر کمیسیون عالی حقوق بشر ملل متحد دارد. آلمان

شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۶ به عنوان جای‌گزین کمیسیون حقوق بشر ملل متحد تاسیس شد. وظیفه‌ی اصلی این شورا، هماهنگی فعالیت‌های حقوق بشری سازمان ملل متحد و تقویت همکاری‌های

United Nations
Human Rights

دولت سند تعهدات داوطلبانه در عرصه‌ی حقوق بشر را به مجمع عمومی سازمان ملل متحد تسلیم کرده و بر تطبیق موارد مشخص در کشور متعهد شده است. اما با این وجود، تمام این‌ها با توجه به پیامد جنگ و ناامنی، گسترش حملات تروریستی، هدف قرار دادن غیر نظامیان، خشونت‌های جنگی، خشونت علیه زنان و ده‌ها مشکل دیگر داخلی کافی دانسته نمی‌شود.

نیز قبلاً مورد بررسی این شورا قرار گرفته است. این شورا ۴۷ عضو دارد که از سوی مجمع عمومی سازمان ملل متحد برای دوره‌ی سه ساله انتخاب می‌شوند. اعضای شورای حقوق بشر بر اساس منطقه انتخاب می‌شوند. طور مثال کشورهای افریقای و کشورهای آسیا - پاسفیک هر کدام سیزده کرسی و منطقه‌ی امریکای لاتین و کارائیب هشت کرسی دارند. اروپای غربی هفت کرسی و کشورهای اروپای شرقی شش کرسی دارند. اعضای این مجمع سه بار در سال گردهم می‌آیند. تمامی

بین‌المللی در زمینه مسایل حقوق بشری است. افغانستان نیز پس از آن که این شورا ایجاد گردید، عضویت آن را به دست آورد. رای‌گیری از کشورهای عضو سازمان ملل برای انتخاب افغانستان به عضویت شورای حقوق بشر این سازمان به تاریخ ۲۵ میزان سال ۱۳۹۶ خورشیدی، در تالار مجمع عمومی سازمان ملل انجام شد. در این انتخابات افغانستان با کسب بیش از دو سوم آرای کشورهای جهان یکی از چهار کرسی حوزه آسیا - پاسفیک شورای حقوق بشر را به دست آورد.

۱۹۳ عضو سازمان ملل متحد باید اجازه دهند تا به طور منظم از سوی این شورا بررسی و ارزیابی شوند. معیارهای این بررسی، منشور سازمان ملل، اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر و سایر معاهدات سازمان ملل متحد است.

در هنگام ارزیابی، هر کشور تازه‌ترین گزارش اش در مورد اجرای تعهدات حقوق بشری را ارائه می‌کند. افزون بر آن سایر کشورهای عضو می‌توانند سوالاتی مطرح کنند.

پس از ارزیابی، توصیه‌هایی نیز ارائه می‌شود که البته از نظر حقوقی الزام‌آور نیستند. پیش از این آلمان نیز از سوی این مجمع مورد بررسی قرار گرفته است. در ماه می، این شورا از جمهوری فدرال آلمان خواست تا شدیدتر علیه نژادپرستی مبارزه کند.

انتقادهای از ترکیب شورای حقوق بشر:

عضویت بعضی از کشورها در این شورا، کشورهای بی‌شان مرتکب نقض حقوق بشر شده‌اند، همواره مورد انتقاد قرار دارد. این کشورها می‌توانند به عنوان اعضای شورا از اظهارها در مورد نقض حقوق

اتخاذ مواضع مغرضانه علیه اسرائیل کرده است. به گفته‌ی آمریکا در هر یکی از نشست‌های این شورا «فلسطین و دیگر مناطق اشغال شده‌ی عرب» موضوع دائمی مورد بحث بوده است.

نیکو هیلی، نماینده‌ی ایالات متحده آمریکا در ملل متحد گفته است که تنها در سال روان میلادی پنج قطعنامه علیه اسرائیل صادر شده که «بیشتر از مجموع قطعنامه‌های صادر شده علیه کوریای شمالی، ایران و سوریه بوده

است».

افزون بر این، او انتقاد کرده که ناقضان حقوق بشر همواره به عضویت این شورا انتخاب می‌شوند. به گفته‌ی نیکو هیلی «غیرانسانی‌ترین رژیم‌های جهان [از طریق عضویت در این شورا] از نظارت و بررسی دقیق فرار می‌کنند». در همین حال ایالات متحده‌ی آمریکا نیز مورد انتقاد قرار دارد، چرا که این کشور کودکان مهاجران غیرقانونی را در مرز مکزیکو از والدین شان جدا می‌کند.

اهمیت عضویت در این شورا چیست؟

آگاهان امور حقوق بشری به این باور اند که اهمیت عضویت افغانستان در این شورا این است که بر روند اجرا و نقض حقوق بشر در سطح جهان نظارت دارد و در واقع همه کنوانسیون‌های حقوق بشری که کشورهای عضو سازمان ملل امضا و متعهد به اجرای آن‌ها هستند، این شورا نظارت بر اجرای آن‌ها را در سطح جهانی بر عهده

بشر به نفع خود جلوگیری کنند. در سال ۲۰۱۰ لیبیا نیز از سوی مجمع عمومی انتخاب و به عضویت شورای حقوق بشر درآمد، کشوری که در آن زمان هنوز دیکتاتور معمر القذافی بر سر قدرت بود. در سال ۲۰۱۱ پس از اعتراضات دوامدار از سوی گروه‌های حقوق بشری، این کشور با تصمیم مجمع عمومی سازمان ملل متحد از این شورا اخراج شد. در حال حاضر عضویت عربستان سعودی در این شورا مورد انتقاد قرار دارد. عضویت چین و کیوبا نیز بحث برانگیز است.

خروج ایالات متحده‌ی آمریکا از شورای حقوق بشر

ملل متحد: ایالات متحده‌ی آمریکا که در سال ۲۰۰۶ در رای‌گیری تشکیل این شورا رای مخالف داده بود، در ماه جون سال گذشته، نخستین کشوری بود که از شورای حقوق بشر خارج شد.

این کشور شورای حقوق بشر را متهم به «دروپی» و

دارد.

این شورا نیم قرن فعالیت دارد و پیش از این به عنوان کمیسیون حقوق بشر شناخته می‌شد و در سال‌های اخیر به دلیل لزوم تحولات، این که بتواند راحت‌تر بر حقوق و آزادی‌های بنادین بشری نظارت کند، نامش را شورای حقوق بشر گذاشتند و تلاش کردند که تخصصی‌تر شود.

با توجه به این که این نهاد وظیفه‌ی اجرا و نظارت بر اجرای حقوق و مقابله با نقض حقوق بشر را به عهده دارد، می‌تواند برای افغانستان اهمیتی فوق‌العاده داشته باشد.

اهمیت عضویت افغانستان در شورا از دو جهت است: در قدم اول این که کشوری که عضو شورا می‌شود باید یک کارنامه‌ی مثبت در زمینه‌ی حقوق بشری داشته باشد و تلاش‌هایی در راستای اجرای حقوق بشر انجام دهد.

در قدم دوم اهمیت آن برای افغانستان این است که این کشور در محور اجرای حقوق بشر در سطح جهانی قرار می‌گیرد و این کار از یک طرف سبب می‌شود که افغانستان از وضعیت اجرای حقوق بشر در جهان مطلع شود و از طرف دیگر خود افغانستان نیز آگاهی بیشتری از اجرا حقوق بشری به دست می‌آورد.

از سویی هم، بدون شک، افغانستان به تنهایی توانایی بهبود، حمایت و توسعه‌ی ارزش‌های حقوق بشری را در کشور ندارد تا حقوق شهروندان را تأمین و از نقض حقوق بشر در کشور جلوگیری نماید. بنابراین، حکومت افغانستان به عنوان عضو در شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد می‌تواند که توجه و تمرکز جامعه بین‌المللی را به عوامل جنگ، خشونت و پیامدهای آن

بالای زنده‌گی شهروندان در کشور جلب کند.

در سال‌های گذشته، دولت افغانستان اقدام‌های جدی را در راستای تأمین حقوق بشر در کشور برداشته که از جمله می‌توان از، اجرایی شدن قانون منع خشونت علیه زنان، قانون مبارزه با قاچاق انسان و مهاجران، قانون ممنوعیت استخدام کودکان در ارتش و قانون دسترسی به اطلاعات نام برد و همچنان، برعلاوه‌ی آن برنامه‌ی اصلاحات قضایی را در دست کار دارد.

دولت افغانستان هفت سند بین‌المللی حقوق بشر و پروتکل اختیاری کنوانسیون علیه شکنجه، رفتارهای بی‌رحمانه، غیر انسانی، تحقیر آمیز و یا مجازت را نیز امضاً کرده است.

اخیراً دولت، سند تعهدات داوطلبانه در عرصه‌ی حقوق بشر را به مجمع عمومی سازمان ملل متحد تسلیم کرده و بر تطبیق موارد مشخص در کشور متعهد شده است.

با این وجود، تمام این‌ها با توجه به پیامد جنگ و ناامنی، گسترش حملات تروریستی، هدف قرار دادن غیر نظامیان، خشونت‌های جنگی، خشونت علیه زنان و ده‌ها مشکل دیگر داخلی کافی دانسته نمی‌شود.

در حال حاضر، افغانستان از نظر وضعیت حقوق بشری، با توجه به تداوم جنگ و ناامنی‌ها، در شرایط نه چندان خوب قرار دارد، بنابر این نیازمند جلب کمک و همکاری‌های بیشتر جامعه‌ی جهانی است.

در نهایت، موفقیت افغانستان در شورای جهانی حقوق بشر سازمان ملل متحد وابسته به اقدامات عملی در عرصه‌ی داخلی به ویژه حاکمیت قانون، حکومت‌داری خوب، مبارزه با فساد اداری، شفافیت و پاسخ‌گویی، گزارش‌دهی، کاهش تلفات غیرنظامیان و خشونت علیه زنان و کودکان خواهد بود.

ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله؛ کود پرداخت امتیازات نقدی برای پولیس اناث

بخش نخست

این کود تمامی پالیسی‌های دیگر را با موضوع متذکره، ملغاً قرار داده و تا زمانی که پالیسی جدید جایگزین آن می‌شود، قابل تطبیق بوده و همه پرداخت‌ها در بودجه قابل دسترس هستند.

معلومات عمومی: این کود به منظور سیستماتیک ساختن، سازمان‌دهی و کنترل پرداخت‌های تشویقی؛ امتیازات پولیس اناث اعم از برحال و نو جذب می‌باشد. هدف اصلی این کود حفظ شفافیت در پروسه پرداخت و مسوولیت پذیری ادارات و ارگان‌های همکار که در این کود صراحتاً از آن‌ها تذکر رفته است، می‌باشد. این سند پس از آن که آخرین مرجع مسوول امضاء نماید، به حیث سند رهنما استفاده شده می‌تواند. منابع مالی / تمویل نباید از تخصیص و تعداد تعیین شده‌ی استفاده‌کننده‌گان در هر بخش، تجاوز کند.

مرام / هدف: مرام اصلی این برنامه، استخدام، حفظ و افزایش حضور زنان در صفوف پولیس ملی افغانستان می‌باشد. تمام امتیازات مندرجه این کود تحت «کود تشویقی» مربوطه پولیس زن بوده و قابل اجراء است.

تغییر / تعدیل: این سند تحت شرایط خاص توسط

مکتوب تحریری، قابلیت تعدیل و تغییر از مقامات ذیصلاح را دارد. این سند به طور عادی همه ساله تحت بازنگری قرار می‌گیرد.

ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال: منیث مرجع اصلی برای طی مراحل اسناد پرداخت‌ها، می‌تواند شرایط و معیارهای را برای پرداخت‌های مندرج این سند وضع نماید.

ارگان‌های همکار: هر اداره، قطعه و جزو تام که در این سند از ایشان صراحتاً نام برده شده است در حصه‌ی ترتیب و تصدیق اسناد مطلوب مسوول می‌باشد، خاصتاً در زمینه‌ی ترتیب، ارایه و تصدیق اسناد برای امتیازات تشویقی عمومی، تجدید قرارداد و اجراءات فوق العاده برای تمام زنان که در صفوف پولیس ملی ایفای وظیفه می‌کنند، می‌باشد.

قابلیت پرداخت امتیازات تشویقی: تنها محدود به آن‌عه از زنان می‌شود که در صفوف پولیس ملی افغان فعالانه سهم داشته و مصروف انجام خدمت در صفوف پولیس ملی می‌باشند و طبقه‌ی ذکور تنها مستحق امتیازی معرفی کننده می‌باشند.

عدم قابلیت پرداخت امتیازات:

الف - پرسونل ملکی و پرسونل قراردادی وزارت امور داخله مستحق دریافت این امتیازات نمی‌گردد.

ب - طبقه‌ی ذکور که در حمایت مستقیم پولیس اناث سهم ندارند.
ج - پولیس اناثیه که در احتیاط فعال هستند.

در این تفاهم نامه ۱۰ نوع امتیازی/تشویقی قرار ذیل در نظر گرفته شده است:

۱- امتیاز استخدام: مبلغ این امتیاز ۴۵۰۰۰ (چهل و پنج هزار افغانی) برای آن عده پولیس ملی اناث افغان در رتب افسر، ساتنمن و ساتونکی که جدیداً استخدام می‌شوند افزون بر معاش می‌باشد. در ولایات که استخدام طبقه‌ی اناث مشکل بوده مبلغ ۶۰۰۰۰ (شصت هزار افغانی) برای آن عده پولیس ملی اناث افغان در رتب افسر، ساتنمن، ساتونکی که جدیداً استخدام می‌شوند افزون بر معاش می‌باشد که شامل بادغیس، غور، هلمند، کندهار، کاپیسا، خوست، کنر، لغمان، لوگر، ننگرهار، نورستان، پکتیکا، پکتیا، پنجشیر، پروان، ارزگان، بغلان و زابل می‌باشد.

این مبلغ پس از اتمام آموزش ابتدایی قابل پرداخت است و محدود به آن عده منسوبین پولیس می‌باشد که آموزش خود را در تاریخ ۲۲ دسامبر ۲۰۱۶ یا پس از آن آغاز می‌کنند.

قوماندانی عمومی جلب و جذب، مسوول جمع آوری و تصدیق راپورها و ارایه‌ی معلومات بانکی ساتونکی اناثیه استخدام شده می‌باشد. ریاست عمومی پیژنتون، مسوول جمع آوری و تصدیق راپورها و ارایه‌ی معلومات بانکی ساتنمن و افسران اناثیه استخدام شده می‌باشد.

مدیریت‌های پیژند و قوماندانی‌های جلب و جذب ولایات، مکلف به ارایه‌ی راپور بتاریخ معینه که در این کود ذکر شده است به بریاست عمومی پیژنتون و قوماندانی عمومی جلب و جذب بوده و پس از تأییدی و تصدیق به ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال ارائه می‌گردد.

اسناد پرداخت معاش امتیازی برای هریک از دانش آموزان فارغ التحصیل در مدت ۶۰ روز ارائه گردد و پس از فراغت یا اتمام دوره‌ی آموزش، مبلغ کاملاً پرداخت می‌شود.

فارغان دانشگاه‌های خصوصی و یا هم دولتی که پس از فراغت به پولیس ملی افغان ملحق می‌شوند، نیز واجد شرایط برای اخذ این امتیاز شده می‌توانند.

۲- امتیاز تجدید قرارداد: این امتیاز برای آن عده پولیس ملی اناثیه‌ی افغان که ساتونکی (سرباز) هستند و قرارداد خدمت سه ساله‌ی خویش را تجدید می‌نمایند مبلغ ۳۰۰۰۰ (سی هزار افغانی) می‌باشد افزون بر معاش دریافت می‌نمایند. این امتیاز پس از امضاء تجدید قرارداد و تصدیق توسط قوماندانی عمومی جلب و جذب

صرف برای یک بار قابل پرداخت می‌باشد.

۳- امتیاز آموزش و پرورش: این امتیاز به زنان پولیس ملی افغان برای هزینه‌های آموزش و پرورش پرداخت می‌شود و پس از اتمام تحصیل/ آموزش و یا زمانی که زنان دیگر در آموزش و پرورش حضور نداشته باشد، متوقف خواهد شد.

زنان پولیس ملی افغان آنانی که حد اقل مدت یک ماه در آموزش سپری و اشتراک نموده اند مستحق مبلغ ۶۰۰۰ (شش هزار افغانی) در هر ماه، علاوه بر معاش و سایر امتیازهای دیگر می‌باشند. این امتیاز پس از اتمام آموزش در ماه دوم قابل پرداخت می‌باشد.

زنان پولیس ملی افغان که مصروف تحصیل در پوهنتون‌ها هستند، کسانی که حضور دارند به طور اوسط درجه‌ی خوب دریافت کنند (عملکرد شان مطابق معیارها باشد) در پایان سمستر افزون بر معاش و سایر امتیازهای دیگر مبلغ ۶۰۰۰ (شش هزار افغانی) ماه‌هانه مستحق می‌شوند.

این امتیاز در ختم هر سمستر قابل پرداخت می‌باشد. لیست پولیس اناثیه‌ی ملی افغان که شامل این امتیاز می‌گردد باید توسط قوماندانی عمومی تعلیم و تربیه پیش از ارایه جهت اخذ پرداخت، تصدیق گردد. پرداخت‌های مربوط به سمستر خزانگی که در پایان سال مالی قرار می‌گیرند به دلیل عدم توانایی بررسی بموقع نمرات و حاضری، در سال مالی آینده پرداخت می‌گردد.

۴- امتیاز آموزگار: آن عده از زنان پولیس که به عنوان آموزگار برای ساعت‌های طولانی در مراکز آموزش منطقه‌ی یا دیگر مراکز آموزش پولیس اجرای وظیفه می‌کنند، علاوه بر معاش و سایر امتیازهای دیگر، در هر ماه مستحق مبلغ ۸۰۰۰ (هشت هزار افغانی) هستند.

پولیس زن که به عنوان دستیار یا معاون مربی بوده و به طور موقت به عنوان مربی در صورت عدم حضور و نبود مربی اولیه در مراکز آموزش منطقه‌ی و یا سایر مراکز آموزشی پولیس تمام وقت ایفای وظیفه مینماید، علاوه بر معاش و سایر امتیازهای دیگر، در هر ماه مستحق مبلغ ۸۰۰۰ (هشت هزار افغانی) در نبود مربی می‌گردد.

پولیس زن که به عنوان دستیار یا معاون مربی برای ساعت‌های تعیین شده در مراکز آموزشی منطقه‌ی و یا سایر مراکز آموزشی پولیس کار میکنند علاوه بر معاش و سایر امتیازها، در هر ماه مستحق مبلغ ۴۰۰۰ (چهار هزار افغانی) می‌گردند.

لیست پولیس اناثیه ملی افغان که شامل این امتیاز می‌گردد باید توسط قوماندانی عمومی تعلیم و تربیه پیش از ارایه جهت اخذ پرداخت، تصدیق گردد.

این پرسونل، باید واجد شرایط استادی مطابق اصول و استندردهای قبول شده، باشند و رسماً از طریق قوماندانی مربوطه تأیید گردد.

سنگ تهداب لیلیه اناتیه، برای منسویین و کارمندان پولیس

میدان هوایی بین المللی حامد کرزی گذاشته شد

نموده است. در حال حاضر صدها بانو در نهادهای آموزشی وزارت امور داخله مصروف آموزشی‌های مسلکی استند و شماری زیادی از بانوان نیز پس از فراگیری آموزش‌های مسلکی به صفوف نیروهای پولیس پیوسته و در مرکز و ولایت‌ها مصروف خدمت به مردم و جامعه‌ی خویش می‌باشند.

وزارت امور داخله‌ی کشور در سال‌های گذشته ده‌ها زن را جهت آموزش‌های مسلکی به کشور ترکیه فرستاد که این زنان در «آکادمی پولیس سیواس ترکیه» مهارت‌های لازم جهت مقابله با جرایم و تأمین امنیت در زمینه‌های مختلف برای هموطنان‌شان را آموزش دیده و دوباره به کشور برگشتند. سهم و مشارکت زنان در صفوف نیروهای پولیس ملی از اولویت‌های وزارت امور داخله به حساب می‌آید و بر بنیاد این اولویت، وزارت امور داخله از هر فرصت و امکاناتی برای افزایش کمیت زنان در صفوف نیروهای پولیس ملی و همچنان بلند بردن ظرفیت زنان در صفوف این نیروها استفاده خواهد کرد.

وزارت امور داخله سنگ تهداب لیلیه انات را در ساحه‌ی میدان هوایی بین‌المللی حامد کرزی گذاشت تا محصلان و منسویین و محصلان نیروهای پولیس با استفاده از این لیلیه، با سهولت بیشتر بتوانند، آموزش‌های مسلکی را فرا بگیرند. در مراسم تهداب گذاری این لیلیه‌ی انات، شماری از مقام‌های حکومتی، مقام‌های وزارت امور داخله و منسویین، کارمندان و محصلان حضور داشتند.

در محفل که به‌این مناسبت در میدان هوایی بین‌المللی حامد کرزی چندی پیش برگزار شد، رییس عمومی اداره هوانوردی ملکی، معین پالیسی و استراتیژی وزارت امور داخله، معاون سفیر کشور آلمان مقیم کابل، رییس میدان هوایی بین‌المللی حامد کرزی و قوماندان میدان هوایی بین‌المللی حامد کرزی اشتراک داشتند.

اشتراک کننده‌گان این مراسم در صحبت‌های شان تهداب گذاری این لیلیه را یک گام موثر در راستای آموزش‌های پولیس زن عنوان کرده، تأکید نمودند که با بهره‌برداری از این لیلیه بانوان محصل با اطمینان خاطر می‌توانند به آموزش‌های خود در این نهاد ادامه دهند.

مروه امینی، رییس حقوق بشر امور زنان و اطفال وزارت امور داخله در مورد ساخت این لیلیه گفت: «این لیلیه دارای سه طبقه شامل؛ کودکان، کلب ورزشی و ساحه سبز می‌باشد که همه امکانات و سهولت‌ها را دارد.»

بانو امنیتی افزود که این لیلیه به ارزش یک اعشاریه شش میلیون یورو از کمک‌های بلاعوض به همکاری مالی کشور دوست آلمان، ساخته می‌شود.

حکومت افغانستان در سال‌های گذشته برای جذب بانوان در صفوف نیروهای پولیس و همچنان توانمند سازی پولیس زن برنامه‌های عملی و جدی را برداشته است که با عملی شدن این برنامه‌ها از یک‌سو شمار نیروهای پولیس زن افزایش یافته و از جانب دیگر پولیس زن نیز توانایی لازم را کسب

طی سیمیناری در مورد «حقوق بشر و حاکمیت قانون»

برای منسوبین میدان هوایی بین المللی حامد کرزی، آگاهی‌دهی صورت گرفت

رئیس حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله، نیروهای پولیس ملی به ویژه زنان پولیس را قهرمانان واقعی کشور عنوان کرده بر نقش آنان در جهت تطبیق قوانین نافذ کشور تأکید کرد.

او به زنانی که در صفوف نیروهای پولیس وظیفه اجرا می‌کنند، اطمینان داد که همه حقوق قانونی‌شان به وقت و زمان معین پرداخت خواهد شد.

در همین حال مل پاسوال محمد عثمان جانباز، قومندان میدان هوایی بین‌المللی حامد کرزی کارکرد پولیس اناث را در میدان هوایی بین‌المللی حامد کرزی ارزنده عنوان کرده گفت که آنان در بخش‌های مختلف چون، چک ویژه، تلاشی و بخش‌های دیگر مصروف خدمت‌گذاری هستند.

آقای جانباز تأکید کرد که موجودیت زنان در صفوف نیروهای پولیس نه تنها یک ارزش، بل یک ضرورت مبرم در جامعه افغانستان است، زیرا به گفته‌ی او در صورتی که یک زن در چک ویژه یا تلاشی وظیفه اجرا می‌کنند، مردم به ویژه زنان با اطمینان خاطر به پولیس اعتماد می‌کنند.

در پایان این سیمینار سه‌روزه برای اشتراک‌کنندگان تصدیق‌نامه توزیع گردید.

گفتنی است که این سیمینار به تاریخ ۱۳۹۹/۷/۱۵ آغاز و به تاریخ ۱۳۹۹/۷/۱۷ خاتمه یافت.

سیمینار سه‌روزه‌ی آگاهی‌دهی که تحت عنوان «حقوق بشر و حاکمیت قانون» از سوی مدیریت عمومی تعلیم و تربیه ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله برای ۲۷ تن از منسوبین میدان هوایی بین‌المللی حامد کرزی برگزار گردید.

در این سیمینار روی مسایل رعایت حقوق بشر، ارزش‌های حقوق بشر، نهادینه شدن و مفاد حقوق بشر در جامعه و همچنان حاکمیت و رعایت قانون در جامعه برای اشتراک‌کنندگان به صورت مفصل آگاهی‌دهی صورت گرفت.

از سویی دیگر چگونه‌گی برخورد پولیس با مردم هنگام اجرای وظیفه و مسوولیت‌پذیری پولیس در برابر جامعه از دیگر مواردی بود که برای اشتراک‌کنندگان این سیمینار از سوی مربیان توضیح داده شد.

موجودیت پولیس زن در صفوف نیروهای پولیس از موارد دیگر بود که روی اهمیت آن بحث صورت گرفت و اشتراک‌کنندگان این سیمینار از آن مستفید شدند.

در مراسم اختتامیه‌ی سیمینار یاد شده مروه امینی، رئیس حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله پیرامون اهمیت سیمینار صحبت نموده گفت که همچو سیمینارها در راستای ارتقای ظرفیت و حاکمیت قانون نقش ارزنده دارد.

بانو امینی به رعایت نمودن قوانین عسکری در وظایف محوله و بر خورد انسانی با مردم نیز تأکید کرد.

سمره خوارم

سوله

موسم د مني دى خو ته په كې سپرلى راوله
 سولې زين كړى د گل گل مينې نيلی راوله
 زمونږ سندرې ساندي ساندي چيغې چيغې د وير
 په كې جوهر د خوشحالى په سر ولى راوله
 نه چې پردى شي په پردي وطن كې ورك شي رانه
 د مور وطن واوره ناره وايي لالی راوله
 د لمر قاصد ويل چې شپې مو سپينې سپينې راځي
 سپوږمۍ د امن ته د ستورو هر كلى راوله
 په سرو سكروتو كې روانې اوبه وينم په خوب
 د گلابونو د نرگسو بوزغلى راوله
 سپل د باگرام د بلبلانسو دې كابل ته راځي
 خپل اباسين ته تېرى تېرى كابلې راوله
 پر پانه پانه يې كاروان ليكي افغانه غزل
 و خړو دښتو ته د سره غاټول ټولى راوله
 پير محمد كاروان

سوي چغې دي، جگرې ته خلك گوري
 د بدرنگ ملا فتوي ته خلك گوري
 دا اوبه نه دي صاحبه! دې لښتي كې
 بس د وينې اندازې ته خلك گوري
 دغې ښار كې خلك واره مظلومان دي
 د الله ج رحم كعبې ته خلك گوري
 د وحشي لاس ټوپك دى، خور يې ولي
 دې ميراثې منظرې ته خلك گوري
 دلته لا هم د باور فضا ته طمعې
 څار د قطر فېصلي ته خلك گوري
 مړى گوري په تابوت كې اوښكې شماري
 امېل! صرف جنازې ته خلك گوري

(اوبنكه امېل)

زما بيرغ خو له رنگونو جوړ دى
 ته يې دا تور رنگ د وحشت رنگ بولې؟
 ماته سكون د تورې شپې راكوي
 هغه هغو تيارو ته ورته دى چې
 زما ډيوې سترگې پكښې بلې او زړه مې پكښې ساه اخلي
 هر رگ پكښې پنا اخلي
 هغه تور رنگ د هغه ماخام رنگ ته ورته ده
 چې زه مې د خپل مين لارې پكښې څارم
 له هغو تيارو جوړ دې په هغه تيارو كې چې زه او جانان مينه
 كوو
 او هميشه خبره سپينه كوو
 دغه الوان رنگ چې ته يې جنگ بولې
 او سرې خونكارې وينې ښكاري
 خو نه نه داسې نده
 هغه زما د سوركو شونډو جوړ دى
 هغه زما د گلاب زړه رنگ لري
 هغه د هغې مينې رنگ دى چې بېگانه مې راته مور راكړه
 او د زيارت ها نڅاگره جنډه
 دغه زرغون رنگ لکه زما پيغلتوب
 لکه زما پسرلنۍ سترگې
 لکه زما د مين شنه او ترينه غېره
 لکه په شنو پانو كې د باران څو شاخكي
 شعر د شفيقه خپلواک
 لکه د خدای زړه سوي
 لکه لطيف حسن
 زما بيرغ زما پلو كې راشين

شفيقه خپلواک

سحر و جادو

دختر خورشید

بازی برای این شب دیرین نشانه شد
این شب به خانه ماند و سحر بی ترانه شد
بنگر دقیقه هایی خیالی صبحگاه
در بی تفاوتی نگاهم فسانه شد
خورشید تو که آیت یک بامداد بود
آواره شد چو آب و به خاکی روانه شد
دلتنگ روز های پر آوازه تو ام
پو دم به تار هستی تو عاشقانه شد
از خود برآ که دختر خورشید میرسد
جغرافیای تیره من ، شب زرخانه ، شد
جغرافیای تنگ من ای آشیان غریب
هر کس برای داشتنت آب و دانه شد
رودابه های عاشق تو بی نفس شدند
رستم اسیر چاه برادر شبانه شد
ای کوچه های مطلق بی انتها و دور
دیدید نا امیدی تان بیکرانه شد؟
یک دست روز های مرا سرد میکند
باغم ز فتنه های ترش بی جوانه شد
یک دست ریشه های مرا خشک میکند
آن ریشه ها که سبزی باغ زمانه شد
آن ریشه ها که نام مرا برد تا فلک
آن ریشه ها که هستی من را ترانه شد
در بُود های دُور من از بودنم شکفت
او هست های دیر مرا آشیانه شد
***
باور نمی کنم که فراموش گشته ام
وقتا که او به هستی من جاودانه شد

حمیرا نکهت دستگیرزاده

شهر بر من تنگ شد آهنگ صحرا می کنم
روی صحرا را زاشک خویش دریا می کنم
در گلستانی که بر یاد رخت خوانم غزل
بلبلان را بر نوای خویش شیدا می کنم
نیستم زاغ و زغن تا مایل سفلی شوم
من همای اوج قدسم میل بالا می کنم
سرو چون قدی فرازد در میان بوستان
من خیال قامت آن سرو بالا می کنم
من که مخمور نگاه ی نرگس مست تو ام
کافرم گر التفات جام و ساغر می کنم
قامت سرو و رخت گل زلف سنبل غنچه لب
من تماشای گل و گلشن در این جا می کنم
آه؛ ای غم نامه ما را نخواندی از غرور
گر من از بهر تو صد مکتوب انشأ می کنم

محبوبه هروی

جرقه های آه من ستاره ریز می شود

شب است و شعر می زند شرر به لحظه های من
ز شوق شانه می کشد به رشته صدای من
چه آتشی است و اعجب که آب می دهد مرا
و عطر روح می دمد به پیکر هوای من
ندانم از کدام کوه، کدام کوه آرزو
نسیم تازه می وزد به فصل انتهای من
ز ابر نور می رسد چنان زلال روشنی
که نیست حاجتی دگر به اشک های من
جرقه های آه من ستاره ریز می شود
به عرش لانه می کند کبوتر دعای من
سرشک بیخودانه ام به خط خط کتاب او
نگاه کن چه بی بهانه می چکد خدای من
ز حرف حرف دفتری ز واژه واژه محشری
قیامتی رسیده از سکوت دیرپای من
مخر، مدر، حریر وهمی مرا که خوشترم
به شب که شعر می زند شرر به لحظه های من

نادیه انجمن

حضرت بے بے عایشہ رضی اللہ عنہا

ام المؤمنین حضرت عایشہ رضی اللہ عنہا د حضرت ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ لور، د نبوت پر خلورم کال چي د ۶۱۳ عيسوي کال سره يي سمون درلود په مکه معظمه کې د ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ په کور کې سترگې روڼې کړې.

مور يي ام رمان رضی اللہ عنہا چې اصلي نوم يي زينب و نومیده. ام رمان رضی اللہ عنہا له لومړنيو مسلمانانو څخه ده، د يو روايت له مخې د رسول الله صل الله عليه وسلم په ژوند کې د هجرت په شپږم کال وفات شوې ده. عائشه رضی اللہ عنہا هغه پاکه او جنتي ښځه ده، چې قرانکریم ددې دې پاکې په اړه شاهدي ورکړې ده. ام المؤمنین عائشه رضی اللہ عنہا په قوم قريشه او په قريشو کې د تيم بن مره قبيلې ته منسوب وه. دغه قبيله په لوړو اخلاقو، شجاعت، مېړانې، کرم، سخاوت، له مسکينانو او همسايه گانو سره په مرسته کولو مشهوره وه. د عائشه رضی اللہ عنہا پلار ابو بکر رضی اللہ عنہ نه يوازې دا چې د خپل قوم مشر و؛ بلکې د ژوند له پيل څخه د لوړو اخلاقو او خاصو ځانگړتياوو خاوند و. يو ورځ عمرو بن عاص رضی اللہ عنہ د نبی کریم صل الله عليه وسلم څخه پوښتنه وکړ، چې ای د الله جل جلا له رسوله!

په نارینه وو کې څوک درته ډېر گران دی؟ رسول الله صل الله عليه وسلم وفرمايل: د عائشې پلار، يعنې ابوبکر رضی اللہ عنہ.

عائشه رضی اللہ عنہا چې صديقه بنت صديق ده، له کوچنيوالي څخه د خپل پلار په شان مسلمانانه وه او يوازېنۍ ځوانه ښځه وه، چې د نبی اکرم صل الله عليه وسلم سره يي د نکاح شرف په برخه شوې دی. د اسلامي امت په ټولو ښځو کې ددې په شان عالمه او فاضله ښځه نشته، په علم او پوه کې يي ساری نه درلود. جبرائيل عليه سلام د رسول الله صل الله عليه وسلم په واسطه سلام پر ويلى دی او عائشې رضی اللہ عنہا ځواب ورکړی دی.

عائشه رضی اللہ عنہا فرمايي: رسول الله صل الله عليه وسلم راته وويل، چې د خديجې رضی اللہ عنہا له وفات څخه وروسته مې درې وارې په خوب ليدلې يي! جبرائيل عليه سلام د شنو ورښمو په يوه ټوټه کې ستا عکس راته راور او راته يي وويل:

(هذه زوجتك فى الدنيا والاخرة) ترمذي

يعنې دا په دنيا او اخرت کې ستا مېرمن ده.

د خديجې رضی اللہ عنہا له وفات څخه وروسته رسول اکرم صل الله عليه وسلم ډېر غمجن و، د عثمان بن مظعون مېرمنې خوله بنت حکيم رضی اللہ عنہا د رسول الله صل الله عليه وسلم د غم د کمولو په خاطر عرض وکړ، چې واده وکړه، د سوده رضی اللہ عنہا او عائشې رضی اللہ عنہا نومونه يي ورته وويل: رسول اکرم صل الله عليه وسلم ورته وويل چې ولاړه شه او د حضرت ابو بکر رضی اللہ عنہ سره په دې اړه خبرې وکړه، خوله بنت حکيم رضی اللہ عنہا د

عائشې رضی اللہ عنہا مور ام رمان رضی اللہ عنہا ته ورغله، ابو بکر رضی اللہ عنہ هم خبر او راضي شو، عائشې رضی اللہ عنہا ته د رسول اکرم صل الله عليه وسلم سره د نکاح شرف په برخه شو.

د رسول اکرم صل الله عليه وسلم تر رحلت وروسته:

د نبی کریم صل الله عليه وسلم تر رحلت وروسته عائشه رضی اللہ عنہا په خپله کوټه کې د رسول اکرم صل

ام المؤمنین
عائشه
رضی اللہ عنہا

الله عليه وسلم د قبر سره اوسېدله. د رسول اکرم صل الله عليه وسلم صحابه، چې به کوم مشکل سره مخ شول، د عائشې رضی الله عنها څخه به یې پوښتنه کوله. حضرت عمر رضی الله عنه او حضرت عثمان رضی الله عنه دواړو د خلافت په دورانونو کې د عائشې رضی الله عنها او نورو امهات المؤمنینو ډېر درناوی کاوه. عائشه رضی الله عنها د لوړ مقام، زیات علم، ډهد او تقوا درلودنکې وه، د دنیوي نعمتونو یې هیڅ پروا نه درلوده، تهجد لمونځ یې همیشه کاوه، څو وارې حج ته تللې وه او ډېر زیات سخاوت یې درلوده. د قرآن کریم تفسیر، حدیث او فقه یې تر هرچا ښه زده وه، په شعر او د عربو په شجره کې یې هم زیات معلومات درلوده.

امام بغوي رحمه الله عليه فرمایي: د حضرت عائشې رضی الله عنها یو څو خصوصیات داسې دي کوم چې ددې څخه علاوه بلې ښځې ته ندي نصیب شوي او حضرت عائشه رضی الله عنها به هم (به طور د تحدیث بالنعمة) دا شیان په فخر سره بیانول:

۱- د نبی کریم صل الله عليه وسلم په نکاح کې د راتلو مخکې جبرائیل امین علیه سلام په یوه وېښمینه ټوکر کې زما تصویر راوړی، نبی کریم صل الله عليه وسلم ته راغلی او ورته یې وفرمایل چې دا ستا په دنیا او اخرت کې بی بی ده.

۲- نبی کریم صل الله عليه وسلم ددې څخه ماسوا د بلې پېغلې انجلۍ سره نکاح نه ده کړې.

۳- د نبی کریم صل الله عليه وسلم وفات ددې په غیر کې وشو.

۴- د نبی کریم صل الله عليه وسلم دفن د حضرت عائشې رضی الله عنها په کور کې وشو.

۵- پر نبی کریم صل الله عليه وسلم به هغه وخت هم وحی نازلیده چې د حضرت عائشې رضی الله عنها سره به په یوه بېرستن کې وو، بلې یوې بی بی ته دا خصوصیت نه دی حاصل شوی.

۶- د آسمان څخه ددې براءت، پاکي او عفت لپاره لس آیتونه نازل شوي. (په سوره نور)

د احادیثو روایت:

حضرت عائشه رضی الله عنها یو له هغو بیبیانو څخه هم ده، چې په زرگونو احادیث یې د رسول الله صل الله عليه وسلم څخه روایت کړي دي. د حضرت عائشې رضی الله عنها فقیهانو او عالمانو تحقیقات او فاضلانه تقریر په لیدو باندې حضرت موسی بن طلحه رضی الله عنه فرمایي: ما د حضرت عائشې رضی الله عنها څخه زیاته فصیح او بلیغه نه ده لیدلې. (راوه ترمذی) د فقهې پوهې او استنباط د قوت ترڅنګ د رسول اکرم صل الله عليه وسلم څخه د احادیثو د روایت له مخې حضرت عائشه رضی الله عنها څلورم مقام لري، چې د نبی صل الله عليه وسلم څخه یې (۲۲۱۰) احادیث رانقل کړي دي، چې له دې جملې څخه (۲۸۶) په بخاري او مسلم کې راغلي، چې (۱۷۴) یې متفق علیه (۵۴) یوازې په بخاري او (۵۸) یوازې په مسلم کې ثبت دي. پاتې یې په نورو کتابونو کې روایت شوي دي. وفات یې:

حضرت عائشه رضی الله عنها د رسول الله صل الله عليه وسلم د رحلت څخه وروسته ډېر وخت ژوندی وه. د ۵۸ لېږدیز سپوږمیز کال د روژې په مبارکه میاشت کې ناروغه او د روژې پر ۱۷ مه د سې شنبې په شپه په مدینه منوره کې

د ۶۶ کلونو په عمر وفات شوه. د جنازې لمونځ یې د حضرت ابو هریره رضی الله عنه په امامت اداء شو او د وصیت مطابق د شپې لخوا د ورېرونو قاسم بن محمد، محمد او عبدالله بن عبدالرحمن رضی الله عنه او خوربیانو عبدالله او عروه بن زبیر رضی الله عنه په لاسونو په جنت البقیع کې خاورو ته وسپارل شوه.

برای کارمندان شماری از حوزه‌های امنیتی پولیس کابل، در زمینه‌ی مسایل حقوق بشری آگاهی دهی صورت گرفت

نمایند.

رییس حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله تصریح کرد که بخشی دیگر از نظارت شان از جزو تام‌ها، قطعات و حوزه‌های امنیتی پولیس، آگاهی‌دهی در رابطه به مسایل ابتدایی حقوق بشری به نیروهای پولیس در حوزه‌ها و قطعات پولیس، به هدف تأمین حقوق زنان پولیس است. تا نقض حقوق بشری در این ارگان‌ها صورت نگیرد.

او گفت که تیم کاری ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله در بررسی‌ها و نظارت خود که از جزو تام‌ها، قطعات پولیس و حوزه‌های امنیتی داشتند، برای پولیس انائیه آگاهی‌های لازم را در زمینه‌ی این که هرگاه مورد خشونت و یا آزار و اذیت قرار می‌گیرند، چگونه می‌توانند با استفاده از طرز العمل رسیده‌گی به شکایات از حقوق خود دفاع نمایند. بانو امینی بایان این که زنان پولیس بهتر به قضایای خانواده‌گی رسیده‌گی کرده می‌توانند، تصریح کرد که بررسی‌های تیم ارزیابی و نظارت ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله از حوزه‌های امنیتی، نشان داده که خانواده‌های که جهت حل قضایای خود به پولیس مراجعه کرده اند، هنگامی که یک پولیس زن بررسی قضیه‌ی آن خانواده را به دوش داشته، به راحتی مسایل خود را با او در میان گذاشته و قضیه به آسانی حل و فصل شده است.

ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله، جهت رعایت مسایل حقوق بشری در قطعات، جزو تام‌ها و حوزه‌های امنیتی پولیس کارکرده‌های این ارگان را مورد ارزیابی و نظارت قرار داده است.

در بررسی‌های که هیأت ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله از حوزه‌های امنیتی پولیس داشته اند، اقدام‌ها و عملکردهای بخش‌های حقوق بشری و زنان در این حوزه‌های امنیتی را مورد بررسی و نظارت قرار داده اند. مروه امینی، رییس حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله به مجله‌ی پولیس زن درخصوص نظارت از حوزه‌های امنیتی پولیس گفت: «افزون بر این که از جزو تام‌های نیروهای امنیتی در ولایت‌ها نظارت داشته اند، تا کنون دوازده حوزه‌ی امنیتی پولیس در شهر کابل را نیز مورد ارزیابی و نظارت قرار داده اند.»

خانم امینی افزود که موضوعات حقوق بشری، نقض حقوق بشر و همچنان مسایل مربوط به کودکان و رسیده‌گی به قضایای خانواده‌گی که از طریق آمریت‌های حل مشکلات خانواده‌گی که در هر حوزه‌ی پولیس فعالیت دارند رسیده‌گی صورت گرفته را مورد ارزیابی قرار داده و به اساس آن پیشنهاد‌های نیز به کارمندان این حوزه‌ها داده شده است تا با استفاده از راه کارهای مانند پالیسی جندر، پالیسی منع آزار و اذیت، به قضایای خانواده‌گی به صورت بهتر رسیده‌گی

گمنامی از جنس لطافت و صبر؛ نگاهی به وضعیت زنده‌گی زنان روستایی

◆ فاطمه فیضی

زنان روستایی هم از سواد کمی برخوردارند و تعداد کمی از آنان ممکن است باسواد باشند. یکی از مسایلی که دولت‌ها در کشورهای توسعه‌نیافته‌ای مانند افغانستان باید به آن توجه کنند؛ توسعه روستاها است. چرا که اقتصاد این کشورها بر کشاورزی و محصولات آن استوار است. در این میان زنان به عنوان یکی از عوامل پنهان در اقتصاد کشاورزی، سهم بزرگی از تمام نیروی انسانی مورد ضرورت در کشاورزی را تشکیل می‌دهد. زنان روستایی چه به صورت مستقیم و چه غیرمستقیم در تولید محصولات دامی، زراعتی و صنایعدستی بخش قابل ملاحظه‌ای از نیروی کار را تشکیل می‌دهد. اما در غالب موارد همچنان فعالیت آن‌ها به حساب نیامده و حتی در مواردی که پژوهشی در این مورد صورت گرفته است توجه چندانی به زنانی که از پشت پرده‌ها و دیوارهای ضخیم به اقتصاد کشاورز کمک می‌کنند، صورت نگرفته است. زنان بخش اعظمی از نیروی کار برای ایجاد تحول و انرژی پنهان برای پیشرفت اقتصاد روستایی هستند. آن‌ها در تولید مواد غذایی و لبنی نقش اساسی دارند.

زنده‌گی واقعی و سنتی را با معیارهای زیبایی و اصالت را هم می‌شود در بین این زنان دید. البته آماری که از سهم زنان در تولید روستایی بسیار کمتر از آنچه که هست ارائه و دیده می‌شود. زنان روستایی به دلیل جامعه مردسالار هنوز در

زنان نقش مهمی در خانواده و جامعه دارد. آنان با توجه به این نقش مهمی که در خانواده دارند می‌توانند از محورهای مهم توسعه محسوب شوند. با توجه به واقعیت‌های ملموسی که وجود دارد زنان از موقعیت نامطلوبی در سطح جامعه برخوردارند. تفاوت در دستمزد کارمساوی با مردان و حتی گاهی عدم توجه به کاری که آن‌ها انجام می‌دهند از مشکلات عمده به شمار می‌رود.

به‌خصوص زنان روستایی که زنده‌گی‌شان با طلوع اولین اشعه‌های آفتاب شروع شده و شب، جز آخرین افرادی است که به رخت‌خواب می‌رود. زنان روستایی که به خاطر دوربودن از جنجال‌های شهر، همیشه گمنام باقی می‌مانند. در این بین زنان شهری هستند کسانی که داعیه حق دارند و برای رسیدن به آن مبارزه می‌کنند. اما معیار برای این مبارزان حقوق زنان همیشه زنان شهر بوده است زنانی که همیشه در حوزه زنده‌گی آنان قرار دارد. اما زنان روستایی، به خاطر این که دور از دید این منتقدین جامعه زنان قرار دارند، فراموش شده‌اند. زنانی که به جرأت می‌توان گفت تأثیر بیش‌تری بر اقتصاد و توسعه کشور دارند. زنانی که در واقع هم مادر اند و هم خانم خانه‌اند و هم کمک‌خرج خانواده هستند. این زنان علاوه بر وظیفه مادربودن و رسیدگی به کارهای خانه، یک کار جانبی برای کمک به اقتصاد خانواده دارند. اکثر این زنان دارای مهارت‌هایی هستند. این زنان نقش برجسته‌ای در تولید صنایع دستی دارند. اما مشکلات این زنان کمتر مورد توجه قرار گرفته است و به آن‌ها پرداخته شده است.

زنان روستایی نقشی مهم در اقتصاد خانواده دارد. اما در بسیاری از موارد کار آن‌ها به حساب نمی‌آید و در نظرسنجی‌ها مشاهده می‌شود که اکثر زنان روستایی را بیکار معرفی می‌کنند. با آن که آن‌ها در کار کشاورزی و نگهداری حیوانات هم‌پای مردان کار و فعالیت می‌کنند. به خاطر این که به آن‌ها دست‌مزدی تعلق نمی‌گیرد، کارشان به حساب نمی‌آید. همچنان نتیجه‌ی کارشان در بسیاری از موارد به خاطر این که مختلط با مردان است به پای مردان حساب می‌شود. زنان روستایی نقش بسیار بارزی هم در تولید صنایع دستی مانند قالین و گلیم دارند. هنرهایی مانند دوزنده‌گی نیز از منابع درآمد آن‌ها به شمار می‌رود. اما هیچ کدام آن‌ها به حساب یک شغل برایشان مطرح نمی‌شود.

زنان روستایی چه از جهت کار و درآمد و چه از لحاظ پرداختن به حقوق زنان، جز فراموش‌شدگان هستند. وزارت‌های مربوط مانند وزارت امور زنان فعالیت‌های شان بیش‌تر به شهرها معطوف است و در روستاها به دلایل مختلف کمتر فعالیت دارند. آن‌ها به دلیل جو حاکم بر جامعه و کمبود امکانات، و بعضاً مشکلات اقتصادی به آموختن سواد توجه چندانی ندارند. البته این مشکل تنها مختص به زنان نیست

جوامع نشود.

در بسیاری از موارد زنان روستایی خانه‌دار به عنوان جمعیت غیرفعال به شمار می‌رود. در حالی که آن‌ها بخش بزرگی از جوامع روستایی را تشکیل می‌دهند که در بخش‌های مختلف فعال هستند. زنان روستایی نمونه‌های بسیار خوبی از جمعیت فعال در کشور هستند. آن‌ها از صبح علی‌الطول شروع به فعالیت می‌کنند و تا پاسی از شب همچنان به فعالیت ادامه می‌دهند. فعالیت‌های آنان از کارهای خانه گرفته، تا تربیت فرزند، کمک به شوهر، نگهداری از موآشی، تولید لبنیات، تولید صنایع دستی را در بر می‌گیرد. اما فعالیت‌های آنان همچون خودشان کمتر به چشم می‌آید. فرهنگ جوامع سنتی طوری است که زنان به عنوان اعضای پشت پرده در جامعه هستند. آن‌ها فعالند در عین این که نامی از آن‌ها برده نمی‌شود یا این که آن‌ها را به عنوان اعضای تأثیرگذار در جامعه نمی‌شناسند و یا کمتر می‌شناسند. زنان روستایی به خاطر این که موانع زیادی بر سر راه آن‌ها قرار دارد از فعالیت‌های اجتماعی و دیده‌شدن در جامعه دور مانده‌اند.

از جمله موانعی که سر راه همه زنان و بیش‌تر زنان روستایی قرار دارد؛ پایین‌بودن سطح سواد که منجر می‌شود به عدم اعتماد به نفس، احساس حقارت و کناره‌گیری از فعالیت‌های جمعی، زیادبودن کارهای داخل خانه مثل تعدد فرزندان، زیادبودن کارهای خانه، رسیده‌گی به حیوانات، پرداختن به یک کار دستی در قسمت موانع خانواده‌گی می‌توان به موارد؛ کمبودن آگاهی اعضای خانواده در رابطه با نحوه رفتار با زنان و دختران، باورهای سنتی و منفی نسبت به زنان، عدم اعتماد به توانایی آن‌ها، عدم اختیار زنان برای تصمیم‌گیری در موارد مختلف، قابل ذکر است.

در مورد موانع اجتماعی هم می‌توان به مواردی مانند: بودن سنت‌های غلط، مردسالار بودن جامعه، کمبود امکانات برای زنان در همه موارد چه بهداشت، آموزش یا هر مورد دیگر، پایین بودن دست‌مزد نسبت به مردان. همه این‌ها دست به دست هم داده‌اند تا زنان روستایی را در هاله‌ای از گمنامی پنهان کنند.

گوشه‌تنبهایی خود به فعالیت می‌پردازند و از کارهای گروهی فاصله دارند. اما می‌توان گفت که نقش زنان روستایی در توسعه روستا بسیار پررنگ است. دولت برای این که بتواند به توسعه روستایی که یکی از ضروریات کشورهایی مانند افغانستان است که اقتصادش بر پایه کشاورزی استوار است؛ باید در قسمت توانمندی زنان روستایی برنامه‌هایی را روی دست گیرد.

توانمندی زنان روستایی ما را برای توسعه روستا کمک خواهد کرد که توسعه روستا مساوی است با توسعه اقتصادی که بر کشاورزی بنا شده است. فعالیت‌های زنان نقش مهمی در افزایش رفاه خانواده دارد که از پیامدهای مهم رفاه خانواده می‌توان به بهترشدن وضعیت بهداشت، جلوگیری از مهاجرت به شهرها، وضعیت بهتر تغذیه در خانواده، افزایش سواد و بالا رفتن منزلت اجتماعی خانواده‌های روستایی است. با این که نقش زنان در تولید و اقتصاد روستا بسیار مهم است اما آن‌ها از پایگاه اجتماعی خوبی برخوردار نیستند. به خصوص در مناطق دوردست روستایی از کمترین حقوق و آموزش بی‌بهره هستند. بنابراین باید به زنان و نقش آن‌ها در اقتصاد و پیشرفت اقتصاد توجه خاص صورت بگیرد تا زنان به اهمیت و جایگاه خود در اجتماع پی‌برند و دیگر این که بتوانند در کنار افزایش توانایی‌های خود به ضعف‌های فنی خود پی‌برند و برای ارتقا آن تلاش کنند و همچنان به اهمیت آموزش واقف شده و سعی و تلاش کنند تا بتوانند با افزایش توانایی‌های خود به جایگاه اصلی خود در جامعه نزدیک شوند. البته توجه به این امر بسیار حساس است، با وجود این که این امر بسیار مهم و حیاتی است اما انجام آن نیز نیاز به یک برنامه‌ریزی کامل دارد. با توجه به این که جامعه روستایی یک جامعه مردسالار است و نسبت به جامعه شهری سنتی‌تر است؛ پس باید این برنامه با حساسیت خاص انجام شود تا باعث به وجود آمدن تشنج و بی‌اعتمادی مردان روستایی به برنامه‌های توسعه‌ای نشود. برای این منظور نیاز است تا در جوامع روستایی فرهنگ‌سازی شود و همچنان سطح آگاهی مردم بالا برده شود. تا ایجاد و طرح این گونه برنامه‌ها باعث تحریک عصبیت‌های مختلف در آن

پولیس زن

فراخوان

از تمامی علاقه‌مندان و هم‌مسلمان گرامی خواهش مندیم
با فرستادن مطالب، دیدگاه‌ها و پیش‌نهادهای سالم و
ارزنده‌ی خویش در راستای غنای غنای هر چه بیشتر
مجله پولیس زن، ما را یاری رسانند.

www.womenpolice14@gmail.com